

Cluj, Str. Baroa L. Pop 10

TELEFON: 9-77

Éjféli telefon (nyomda) 2-92

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Előfizetés... 1000 L. 1.000
Pénz...
Nemzet...
Egy hó... 1.00

XI. évfolyam 5. szám

1925. január 8 Vasárnap

Tel. 5689

NYUGAT

Dr. Ramasetter Róbert Budapest
2. II. 8.

POLITIKAI NAPILAP

SZÖRME MIKADO
Lei 4000
ÁTMENETI
KABÁTOK
BŐRKABÁTOK
NEUMAN M. CLUJ
ferfi- és fiu-
ruha-áruhaza,
Főter 14.

Zsidó hadtest?

Fantasztikus és mindenképpen lehetetlen híradás jelent meg az egyik bukaresti lapban. E hír szerint, a nagyvezérkar rendeletet küldött volna az ország összes hadi-egységére parancsokozásainak, hogy a külsőben levő sorozásait alkalmából az összes zsidó utoncát a Nagyszebenben székelő zsidó hadtest kötelezze osszák be. Ha nem a „Dreptatea”-ban látott volna a világ a hír, amelyről tudjuk, hogy hírszolgálat megfizethető és kellemes meg szokta rostálni információit, úgy egy pillanatra sem hinnénk a hír valóságában.

Hogyan, a nagyvezérkar külön zsidó hadtestet akar felállítani? Ilyen fantasztikus ötlet időtlen idők óta nem jutott eszébe senkinek. Nem tudjuk megérteni, milyen racionális oka lehet annak, ami egy külön zsidó hadtest felállítását indokolná. Nem tudjuk elhinni, hogy a nagyvezérkart olyasféle szempontok vezessék, mint a keresztény diákmovetséget és a zsidók számára elkülönített bonctermek mintájára, elkülönített hadtest szervezését határozta volna el.

Valahányszor egyenlő jogokat követelünk magunknak, sohasem szánunk meg hangoztatni, hogy egyenlő kötelezettséget is követelünk. Amennyire feltételeknek érkezik számunkra, hogy állampolgári kötelezettségeinket esetleg ne essék, éppen úgy nem tőrjünk el azt sem, hogy a minden állampolgárt egyformán kötelező kötelezettségeinkből egy jöttányit is elkobozzanak. És amiképpen felméljük tiltakozó szavunkat akkor, amikor különbséget tesznek a jogok osztogatásában, még erősebben kell tiltakoznunk akkor, amikor arra tesznek kísérletet, hogy a kötelezések teljesítésében kategóriákat állítsanak fel az egyes állampolgárokra.

A katonai szolgálat legelemibb és legfőbb kötelessége minden állampolgárnak. Nemesak azért, mert az állam törvényei előírják, hanem azért is, mert a jogok forrása a kötelesség és az állam polgárai csak akkor várhatják az államtól járó jogukat, ha előbb teljesítették az állammal szemben fennálló kötelezettségeiket. És a zsidó utoncok éppen olyan lelkiismeretes odaadással tettek eleget katonai kötelezettségüknek, mint a lakosság bármely más rétegének ifjai. A csapatostott parancsnokai nagyon jól tudják, hogy a zsidó katonák nagyon jó materia a hadseregben, aminek legfőbb bizonyítéka, hogy alig-alig akad olyan zsidó fiú, aki ne altisztii ranggal szerelne le a becsülettel eltöltött katonai évek után.

De mindentől függetlenül az alkotmány és az ország törvényei nem ismernek olyan különbséget, amely faj, vagy felekezet szerint osztályozná az ország polgárait. Éppen ezért minden olyan rendelkezés, amely a különbségtétel jegyében születik meg, alkotmány és törvény ellenes. Ilyen törvényellenes volna az az intézkedés is, amely a hadseregben akármilyen címen és módon más elbánásban akarná részesíteni a zsidó katonát, mint a többi katonát. A hadsereg bázisa az, hogy nincs zsidó, magyar, vagy német katoná, csak román katoná,

akik mindnyájan, tekintet nélkül arra, hogy az ország melyik kis részéhez tartoznak, egyformán küldtek fel a zászlóra.

A hadsereg a nép iskolája, így tanítják ezt a katonaságnál és ebben az iskolában, amelyben a nemzet különböző fiait nevelik, éppen az a cél, hogy egy közös gondolat szolgálatára neveljék őket. Hogyan képzelik keresztül vinni ezt a közös programra való nevelést, ha éppen

a hadsereg szerve, a nagyvezérkar, elkülönítési rendeletnek válik szülőapjává.

Ismételjük, lehetetlennek tartjuk, hogy a rendeletéről szóló hír megfeleljen a valóságnak. De ha, — ami tökéletes abszurdumnak látszik — a rendelet mégis való volna, úgy nincs kétségünk az iránt, hogy halva született rendelet ez, amelyből sohasem lesz valóság s az ország legfőbb sorsának intézői pillanatig sem fognak habozni keresztülhuzni ezt a fantasztikus és érthetetlen kísérletet.

Csak a kormányzati rendszerváltozás hozhatja meg az ország gazdasági talpraállását

Titulescu fogja Maniu beleegyezésével rendezni a külföldi ügyeket, hogy a kölcsönt megszerezhesse. A kölcsönfeltételektől lehet a liberális kormány lemondását várni

(Bucuresti-Bukarest, január 7. Az U. K. tudósítójától.) Az 1928-as gazdasági év kétségtelenül a lejtábrázáló jegyében indult meg. Bratianu Vintila elsősorban Titulescu külügyminiszter befolyására a szeptemberben Genfben a pénzügyi világ vezetőivel hozta össze a pénzügyminiszter, elhatározta, hogy a stabilizációt okvetlenül keresztülviszi. Az előkészületek már rég folynak. Még a múlt év májusában kezdte meg a Nemzeti Bank az akciót, amely mindenképp előt a lej londoni és a font sterling bukaresti jegyzése közötti differenciát tüntette el rövid néhány nap alatt, majd megkezdte a jegybank a devizapolitika szélesebb alapon való alkalmazását, amely a lejtnek aránylagos tényleges stabilizációjához vezetett. Miután a stabilizáció tényleg keresztülvitett, a kormány elérhetettnek látja az időt a törvényes stabilizáció végrehajtására. Ehhez azonban rendkívül nagy és messze ágazó előmunkálatra van szükség: meg kell szerezni a stabilizációhoz szükséges kölcsönt, valamint

meg kell állapodni a nyugati államok jegybankjaival a közös akcióra vonatkozólag,

met külügyminiszterrel, hogy Berlinbe utazik, az elvi megállapodások perfektuálására. A román külügyminiszternek sikerült Bratianu Vintilától teljes meghatalmazást szereznie a függő kérdések elintésére. Bizonyosra vehető, hogy Titulescu, aki különösen Maniuval tart fenn szoros barátságot és kitünő politikusi, aki a liberális pártba máig sem lépett be, elutazása előtt megállapodásra jutott Maniuval, úgy, hogy bizonyosra vehető, hogy

Titulescunak mostani diplomáciai megállapodásait egy esetleges kormányváltás esetén a nemzeti parasztpárt is tartani fogja.

Maniunak ismeretes nyilatkozata, amelyben tiltakozik az ellen, hogy a liberális kormány külföldi kölcsönt vegyen fel, nagyon megneghezi a kormány helyzetét, ame-

amely a törvényesen stabilizált leu elleni spekulációs támadásokat van hivatva elhárítani.

A tárgyalások több országban folynak egyszerre; Franciaországból érkezett az első ajánlat Louis Dreyfus közvetítésével, aki egy párisi bankkonzorcium ajánlatát hozta. Ez az ajánlat 40 milliárd leire szól és kötelezettséget tartalmaz

a kibocsátandó kötvények párisi, londoni, berlini, római és zürichi plasztizálására.

Ebben az ügyben Atonescu Viktor, Romániának a jóvátételi bizottsághoz delegált képviselője tárgyal Párisban. Ugyanakkor tartózkodott a francia fővárosban Kiriacescu Oszkár, a Nemzeti Bank igazgatója is, aki onnan Londonba utazott tovább, hogy a Bank of England-dal tárgyaljon. A lapok azt a hírt is hozták, hogy A verescu generális, akinek tudvalevőleg Olaszországban vannak kitünő összeköttetései, Romában fog ezúgyban tárgyalni; Bratianu Vintilának Averescunál tett látogatását is e misszióval hozzák kapcsolatba.

Mindezen tárgyalások azonban csak előfutárai a tulajdonképeni tárgyalásoknak, amelyeket Titulescu külügyminiszter fog folytatni. A kormány meggyőződött róla, hogy az Averescu-kormányának az a terve, amely első sorban a román-német kapcsolatok kiépítését, a két ország közötti függő kérdések elintésését tartotta mindenekelőtt megoldandónak, helyes volt. A Schröder-bankház, amely a new-yorki Dillon, Reed et Co. bankkal dolgozik együtt és amely már a multban is mint a román állam bankárja szerepelt, ismételtén kijelentette, hogy a román kölcsön legfőbb akadályá a rendezetlen román-német kapcsolat.

Titulescunak tehát mindenképp előt a függő kérdéseket kell Stresemannal rendeznie.

Amíg ez meg nem történik, minden igyekezet külföldi kölcsön szerzését illetően, meddő kísérlet marad.

Titulescu még a mult év szept-

emberében állapodott meg a nélyet a nagyváradi események is igen kedvezőtlenül befolyásoltak.

A külföld csak nehezen fog Romániának kölcsönt adni akkor, amikor az egyik tárgyaló és szerződő fél ellen a leghatalmasabb ellenzéki párt tiltakozik. A Maniu-nyilatkozatnak olyan a színezete, mintha a nemzeti parasztpárt a liberális kormány által vállalt kötelezettségeket nem volna hajlandó átvenni. Hogy ebből a szituációból, hogy fogja megtalálni a kivezető utat Bratianu, még kétségs.

De Romániának nemesak a stabilizációhoz, hanem elsősorban a vasut rendbehozásához van szüksége kiadós kölcsönre. A CFR, ezémi költségvetése világosan mutatja, hogy az államvasutak igazgatóság a külföldi kölcsönre bizonyosan számít. Erre vallanak a budget beruházási tétéleinek a redukei. A CFR költségvetése ebben az évben beruházásokra kevesebbet irányoz elő, mint tavaly, holott köztudomású, hogy a vasutnak rendkívül nagy beruházásokra van szüksége, hogy a forgalmat fentart-hassa.

A vasutigazgatóságunk a kölcsönre vonatkozó remények alátámasztják azok a hírek is, amelyek Teodorescu vezérigazgató külsőben álló külföldi utazásáról szólnak.

Azonban a kölcsönöknek csak akkor lesz valóban üdvös hatásuk, ha a gazdasági politika is gyökeresen megváltozik. Maga az állami kölcsön nem elegendő arra, hogy a gazdasági életbe ismét belevigye az egészséges vérkeringést, hanem

okvetlenül szükséges, hogy a stabilizációt és az állami kölcsönt magánvállalatoknak nyújtott kölcsönök kövessék.

Enélkül minden marad a régi-ben és a külföldi kölcsönnek csak a terheit fogja az ország lakosságának zöme érezni, de nem annak áldásait is. Bratianu Vintila ugyan megváltoztatta bizonyos pontokban politikai elveit, azonban nehezen tételezhető fel, hogy a legmakacsok politikusi valaha is kész legyen politikai ideológiájának többi,

...da, 1928 január 4
...ze pítos helyen legyen
...szőnyeg
...rték. Siesves, míg a
senberg
...Cl. Victori...
...egyszerek
...t
...aja Krám ancú 22.
**BEVÁLT
LIZOLÁMPA**
KOZISMERT
...kézfimomító
...Puhil, fehérít, fimomil
...NÜTT. FORAKTAR.
...DROGEKIA
...CLUJ-KOLOZSVAR
szállításra
...unkat, hogy özemünk
...zathassuk ha tehát
ó butori
...Wirt, Productivge-
...és Hoffmann
pianinót,
...sajnálja az utat
...re és tekintse meg
és Réti
...gyár ri.
...Hitekepes egyenek-
...liz testi feltételek
Németországban,
...Schwartzkauf" meg-
...Rimóczi szállítás
...nyaudivarra, szemben-
...gönyem: „Probr
kapthalok.
SEXTA
...gos és
KULES
...ata Barna
...szvári
...egességek
ELL sörfözde
(Monostor)

az ország érdekeivel annyira ellentétes elveit is feladni. Első sorban a külföldi tőke szabad mozgását akadályozó törvények és rendeletek megváltoztatása szükséges, egy liberálisabb gazdasági politika, amelyet Bratianu Vintilától

A nemzeti parasztpárt gazdasági kormányprogramja

(Cluj-Kolozsvár, jan. 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nemzeti-parasztpárt beígert kormánybuktató akciójával kapcsolatban az Uj Kelet munkatársa felkereste a párt egyik népszerű és nagy tekintélynek örvendő politikusát, hogy mint pártjának gazdasági szakértője nyilatkozzék azokról a feladatokról, melyeket a nemzeti parasztpárt kormányra jutása esetén elsősorban kíván megvalósítani. Informátorunk, aki a békéltárgyalások alkalmával több esetben képviselte mint fináncpolitikus Romániát, kérdésünkre a következő nyilatkozatot tette:

Három centimes stabilizáció

Legfontosabb feladatainkat az ország legegésztőbb szükségletei szabják meg. Ezek a feladatok elsősorban a valutastabilizációban, ezzel párhuzamosan pedig hitelünk helyreállításában csúcsosodnak ki.

A valutastabilizáció keresztülvitelénél nem hajszolunk mestertől ábrándokat. Ha minden nagyobb megrázkódtatást el akarunk kerülni, akkor pénzünk értékét lehetőleg a napi árfolyamhoz közelítő ponton kell állandósítani. Szerintünk legnagyobb valószínűség és legnagyobb sikere egy 3-3 és 1/4 centimes stabilizációnak lenne.

Erős valutára szóló jelzalog-levelek kibocsátása

Létezőnk a világgazdaságha való bekapcsolódás. Ennek az útját eddig csak azok állhatták el, akik régi privilégiumaik fenntartását többre becsülik az ország érdekeinél. Az a többször hangoztatott védekező beállítás, hogy a külföldi tőke csak megalázó feltételekkel akar résztvenni Romániában, hamis és hazug. A külföldi tőke elsősorban biztonságot akar, amit a jelenlegi kormány évek óta nem tudott megteremtani.

Ha mi ezt a biztonságot garantálni tudjuk, amit kétségtelennek tartok, akkor legelső lépésünk a jelzaloghitelek megnyitása lesz. Ezek esetleg erős valutára szólnának és tekintetbe véve azt a körülményt, hogy a külföld 4-5 százalékos jelzaloglevelekkel van ellátva, semmi kétségünk sem lehet aziránt, hogy a miáltunk kibocsátandó magasabb, esetleg 7 százalékos kamatozású jelzaloglevelek nehézség nélkül elhelyezhetők lesznek a világpiacokon.

A tőkebiztonság és a külföldi hitelek természetesen maguk után vonnak a belföldi kamatok csökkentését is, hiszen ne feledjük el, hogy a pénzügyi és a valutariázián kívül pénzünk megdrágulásához a liberális kormányzás rizikója is nagy rész-

nem lehet várni.

Már ezért is elengedhetetlenül szükséges a kormányváltás, amely irrisz eszméket, egészséges elveket hozna be az állami gazdasági politikába.

Dr. Kovács Jenő.

ben hozzájárult.

A Banca Nationala egyoldalú politikája nem okozhat nagy gondot nekünk, hiszen ez nem independent, hanem szorosan beleilleszkedik a mindenkori kormány általános gazdasági politikájába.

A mezőgazdasági kamarák azonnali felosztása

Pártunknak nagy gondját képezi a mezőgazdaság felkarolása. Két irányú munkáról beszélhetünk ezzel kapcsolatban. Az egyik a középkorba illő büntető jellegű kivételi díjak eltörlése; mivel szent meggyőződésünk, hogy az állami költségvetésnek szegényfoltját képezik azok a jövedelmi források, amelyek nem a produktív termelésből erednek.

Másik nagy feladatunk a mezőgazdasági kamarák intézményének az átszervezése, amelynek pártunk igen nagy fontosságot tulajdonít. Ebben az irányban én mintegy tíz évvel ezelőtt törvényjavaslatot dolgoztam ki, amelyet akkor Garoflid miniszter el is fogadott. Az álláspontunk az, hogy ezek a kamarák jelenlegi formájukban nem tarthatók fenn. Ezeket a kamarákat, porosz mintára, a gazdák önkormányzati szervének szeretnők tekinteni. Hogy hasonlóan éljenek: Wilson-féle autodetermináció gazdasági téren. A jelenlegi kamarák azonban ezt a feladatot nem tölthetik be, mert nincs hatáskörük és nincsenek hozzá való anyagi eszközeik. A központi kamarán kívül csak 7-8 kamarának szabad működnie az egész országban, úgy, hogy öt-hat megyére essen egy kamara, mert a jelenlegi állapot csak az erők szétforgácsolásához vezet.

A hadikölcsönök beváltása

Munkatársunk itt egy speciálisan Erdély illető kérdést vetett közbe.

Mi a párt álláspontja a volt osztrák-magyar hadikölcsönök beváltását illetően?

Hogy őszinte választ adjak, ez a kérdés aligha fog megnyugtató megoldáshoz jutni. A szomszédos államok a hadikölcsönök valorizálását és beváltását azért vitték keresztül, mivel nem akarták diszkreditálni népük szemében egyszer s mindenkorra a hadikölcsönök intézményét. Ez az aggodalom a mi viszonyainkat tekintve, nem állhat fenn, mivel a hadikölcsönjegyzésekhez a román kormányok a háború ideje alatt sem nyultak és ezt az intézményt aligha is lehetett volna minálunk meghonosítani. Ez a helyzet viszont nagyon kevés reményt nyújt arra nézve, hogy a hadikölcsönkötvények beváltása valamilyen időben megtörténjen.

A Clituno olasz gőzös azért futott zátonyra, mert a dobrudzsai partokon rejtélyes erők 15 fokkal eltérítik az iránytűt

Dramai részletek a kettészakadt hajó borzalmas óráiból. A romániai tengerészeti hatóságok nezetközi szaktekintélyek bevonásával vizsgálatot indítanak a különös természeti tűntetés ügyében

(Bucuresti-Bukarest, január 6. Az Uj Kelet tudósítójától.) A dobrudzsai partok a tengerészek rémei voltak mindig: hatalmas szirtek emelkednek a tenger színe alatt, néhol felérnek a tenger fölé is és veszélyessé teszik a hajózást ezen a mindig viharos, háborgó tengeren. Nem egy hajó lelte már végét a dobrudzsai sziklákon. Most újra hajótörést szenvedett egy hajó ezen a vidéken: a Clituno olasz petróleumgőzös, amely kőolajért igyekezett Konstanzába, amint azt már jelentettük, Stanca halászfalunál, alig néhány száz méterre a partoktól sziklára szaladt, kettétört és elsüllyedt. A hajótörésről újabb megrázó részleteket sikerült megtudnunk.

Hőviharban a süllyedő hajón.

A Clituno szélcsendes, derült idő mellett hagyta el Konstantinápolyt. De alig ért a román partok közelébe, olyan hatalmas viharba került, amilyen még a Fekete-tengeren is ritkaságszámba megy. Az üres petróleumhajót hol a magasba röptették a 15-20 méteres hullámok hol a mélybe taszították. A hajó csavarjai teljes gözzel dolgoztak, de többnyire csak a levegőt érték. Közben a fedélzeten átcsapó hullámok mind több és több vizet zúdítottak a hajóba. Az egész legénység a szivattyúk mellett dolgozott, a hullámok át-át csaptak rajtuk, nyomukban a metsző szél azonnal jéggá fagyasztotta a ruhákon a vizet. A parancsnoki hidon Magnano kapitány állott, mellette az első tiszt, Russo hadnagy és a szolgáltevő tiszt. Amikor a gőzös a partokhoz egészen közel ért, tombolt a leghevesebben a vihar. A hullámok néha 40 foknyira is elhajlították a hajót. A tájékozódás teljesen lehetetlen volt, csak az iránytű mutatta az utat. De a legénység aggodalma nőttön-nőtt, mert noha számításuk szerint már látniuk kellett volna a szabai világitótorony lámpáját a mentő fény csak nem akart jelentkezni. Az éjjeli sötétség még súlyosabbá tette a hajó helyzetét: közben többször megállította a gőzöst a kapitány, hogy a mérőórával tájékozódják, de a hullámok minden mérést lehetetlenné tettek. Az iránytű pedig azt mutatta, hogy helyes irányban haladnak.

Kettészakadt a hajó.

Este 8 órákor hatalmas dörrenés rázta meg a levegőt: a hajó oldalra dőlt és a tartókapcsok recsegné-ropogni kezdtek. Azonnal világossá vált a tengerészek előtt: a Clituno tengeralatti sziklába ütközött. A tengerészek megrázkódtak, hogy Stanca halászfalu előtt vannak, a szabai világitótoronytól délre. Ugyanezen a helyen, a „Jófog-sziklák” ment tünkre 1896-ban a román tengerhajózási társaság első gőzöse, a „Meteor” is. A legénység a helyén maradt, de a hullámok még vadabban csapdosták a gőzöst a sziklához. Pár pillanattal később borzadva látta a legénység, hogy a Clituno a közepén kettévált. A hajó orra és fara ellenkező irányba kezdtek távolodni egymástól. Röviddel azután felrobbantak a kazánok is.

Élete árán mentette meg társait egy tengerész.

A legénység egy pillanattal tanácstalanul állott a hajó farán. A mentőcselnekba szállani azt jelentette volna, hogy a legközelebbi sziklák zúzódnak szíjjel. Az idő gyorsan haladt előre, multak a percek, negyedórák, de sehonnán sem jött segítség. A víz gyorsan hatolt a hajó belsejébe, már a fedélzetig ért. Ekkor két tengerész hősies tette határozta el magát: Navone Salvatore és Galante Giuseppe hatalmas kötelet kötöttek a derekuk köré, a kötél másik végét a hajón maradtak tartották. A kötéllel a derekukon

kezdték a part felé uszni és jó félóra küzdelem után a hullámok partra is vették a két tengerészt. Ott egy sziklához erősítették a kötelet és a többiek a kötélbe kapaszkodva hamarosan kijutottak a partra. De a mentés Navone életébe került.

A kis halászfalu lakói meghallották a kazánrobbanást és a partra siettek, ahol a félig megfagyott tengerészeket találták. Azonnal értesítették a konstanzi kikötői hatóságokat, ahonnan egy orvos autómobilokkal sietett a hajótörött segítségére. De két napig nem mozdultak ki a halászfaluból a hóvihar miatt.

Navonet, a hős tengerészt, aki társaiért életét áldozta, a kis halászfalu tiszteletében helyezték nyugalmúra sok-sok hasonló sorsu, hajótörött tengerész mellé.

A rejtélyes 15 fok.

A konstanzi révkapitányság azonnal megindította a vizsgálatot. Magnano kapitány kijelentette, hogy ismeretlen erő 15 foknyira elhajlította az iránytűt. A nagy viharban nem vette észre az elhajlást, az iránytű mutatta irányt tartotta be, így futott neki a szikláknak.

Magnano kapitány nem az első, aki a dobrudzsai partokon az iránytű elhajlása miatt szenvedett hajótörést. Pár hónappal ezelőtt ugyancsak e partvidéken futott zátonyra a román állami tengerhajózási társaság a Serviciul Maritim Roman egyik legnagyobb gőzöse, az Imperatul Traian. E hajó parancsnoka, aki már 30 éve járja a tengert, szintén azt mondta a jegyzőkönyvébe, hogy vagy az iránytűben volt hiba, vagy valami rejtélyes befolyás következtében tört el a hajó az eredeti iránytól. De a vizsgálat illi is megállapította, hogy az iránytű nem volt senki által megmozdítva, az iránytűnek semmi technikai hibája sem volt. Ezen 15 fokos elhajlást mutatott. Ezt a tűneményt már többen is észlelték. Így a „Skotish Bart” kapitánya, aki szerencsésen befutott a konstanzi kikötőbe, szintén jelentette, már régebben, hogy Sabia és Konstanca között az iránytű 15 fokos elhajlott el nyugatra.

Miért hajlott el az iránytű?

Az „Antaris” kapitánya pedig jelentette, hogy soha sabia világitótoronytól beállította irányra az iránytűt, de rövid menet után Tatlageao előtt, ahol az Imperatul Traian zátonyra futott — észrevette az iránytű 9 fokos elhajlását. Újra beállította a tűt a helyes irányba, de Tuzlaig újabb 6 fokos elhajlást konstataált. Sabiatól Tuzlaig az iránytű 16 fokkal tért nyugatra, a part felé.

Egy 15 fokos elhajlás, ha nem vezetne kellő időben észre, végzetes lehet. Az okát abban lehet találni, hogy a dobrudzsai partok közelében a tenger felszíne alatt hatalmas masszív vasat és rezet tartalmazó sziklák vannak, amelyek megmozdítják a mágnesűt. Ezen ércanyagok sziklák jelenlétét elárulja a dobrudzsai iszap analízise is. A román tengerészeti hatóságok most fel akarják a körülményre hívni a nemzetközi tengerészeti figyelmet. Ezen a parton is, amint Olaszország és Anglia egyes partjain, nem az iránytűt fogják használni tájékozódáshoz, hanem a mérőónt.

LEGJOBB A KOZIFERT

BELDI kézfinoító
Puhil, leheru, Bessu

KAPHATO MINDENÜTT FORAKTAR

EMKE DROGERIA
CLUJ KOLOZSVAR

(Cluj-Kolozsvár) A tudósítójától tegnap száma deület, amely belepelt.

A katonai btkoza szakasz bñncselekmeny guszus 14 ke között allapita tumakra neze

Amnesztiaba a roman hadse lenseg taborah nem maradtak mas allam szo

Pasca
a zsid

„Es kérem kövesse,

(Bucuresti-B) Kelet tudósítójától lozsvári rombo telyek pusztu örömmel regist hány kivülről amely az orszá nak védelmébe igazságszerető

Sajnos, ezek eleknek a szar szálmái az arakély volt. Most egy egyetemi p... latta szavát, c... buharesti egyet... Csak ez nu professzor... és a nem... embeul szab... hiva. Es csak... canu professz

Irtat

Raymond... gonos, hogy... is tudta, hogy... Szarankepen... hiaz azt ismert... verie azonban... ez a... me... sz... „Ma

— Marion —

Marionnak leg... és megérteni o... bant, mint azel

Marion ép o... seg tean, halál... em... kisse... ve... k... A... az éjjelyzese... k... f... rad... —

—

... utam... Ke... K... az iródsba... elutazott, külf... osek elhagyta... már wius sem... datt N. T. bez... milyen szilárd... Amaz éjszaka

futott partotérítik

és óráiból ki szelők különös

és jó félval partra is ve egy sziklához obiek a kőslbe kijutottak a me életbe ke

meghallották a a siettek, ahol zeket találják. istanzai kikö a egy orvos ajótörötték se- nu mozdulhat- sihar miatt.

et, aki társai- lászlaló isse- nura sok-sok ingerész mellé.

lélyes 15 fok.

yság atonal Maonans ka- smeretlen aró irántul. A szre az elhaj- ányit tartotta snak.

az első, aki a ányit elhaj- t. Pá-báap- rtvidéke fe- ni tenverbuje- Maritum Re- se, az Impe- mensnoka, aki t. szintén azí hogy vagy az

valami reit- tört el a bejt fizsgái ill is nyitú muttáa iránvtűnek n volt ellen- ott. Ez a tö- lleték. Így a ki szvenozó- kította szin- . hogy Sabia rtiú 15 fokza

l az irásyút. pedig jelen- ritatoronyuál üt, de rövid — absz az a futott — os elhajlását. ves irányba, hajlását kon- iránytú 16 felé.

nem veszik ehét. Az okát dobudzásai felszine alát rezet tartal- yek megva- ércartakasa dobudzásai tengereztik k e körül- tengereztet aminé Olas- jain, neme az ájékkazakól.

SMERT inomió ehéri, éneki ORAKTAR: OGÉRIA KOLOZSVAR

Január 6-an életbelépett az amnesztiatörvény

(Chaj-Kolozsvár, január 7. Az Új Kelet tudósítójától.) A „Monitoru Oficial“ tegnapi száma közli az amnesztiarendeleletet, amely vizkereszt napjait életbelépett.

A katonai bűncselekményekre vonatkozó szakasz az amnesztiában részesült bűncselekmények határidejét 1926 augusztus 14-ke és 1927. év január 1-e között állapítja meg a következő deliktumokra nézve:

Amnesztiában részesülnek azok, akik a román hadseregből atpartottak az ellenség taborához de csak azok, akik nem maradtak továbbra a külföldön más állam szolgálatában, hanem a be-

kekötés után visszatértek az országba. Amnesztiában részesülnek továbbá akik az 1916 augusztus 14-ki általános mozgósítás alkalmával nem vonultak be vagy pedig, akik azután különböző formában dezertáltak a katonaságtól.

Azok, akik a fentebbi amnesztiában részesülni akarnak a törvény életbeletetése után egy éven belül kötelesek jelentkezni csapattestikkel, hogy elhes-senek adotti jogaikkal.

A törvényben amnesztiában részesülnek még az 1927 december 1-e előtt megöltött sajtó úttan elkövetett ragalmazások és hatóság elleni erőszakosági bűntettek.

Pascanu professzor végrendeletileg a zsidó diákokra hagyta holttestét

„És kérem fiamat, hogy csak az emberszeretet vallását kövesse, anélkül, hogy hitbéli vagy más különbséget tenne az emberek között.”

(Bucuresti-Bukarest, jan. 7. Az Új Kelet tudósítójától.) A nagyváradi és kolozsvári rombolások után a feldúlt szentélyek pusztulásának tövében jóleső örömmel regisztráltak mindig azt a néhány kívülről jövő tiltakozó és védőszót, amely az ország megbántott zsidóságának védelmében hangzott el először és igazságszerető intellektuelek részéről.

Az elnémitolt emberszeretet.

Sajnos, ezeknek a kivételes intellektueleknek a száma, akik szembe mertek szállni az aramlattal, elenyészően csekély volt. Most megszorodott ez a szám egy egyesületi professzorral, akinek teste az 1916. augusztus 14-én történt halálát követően, csak diákjai és közvetlen környezetének segítségével, Mihail Pascanin, a bukaresti egyetem jogi fakultásának tanárát. Csak ezek tudhatták, hogy Pascanu professzor az egyetlen emberi haladót és a nemzetiségek közötti béke és az emberi szabadságjogok gondolatának hívője. És csak ezek tudhatták, hogy Pascanu professzor elítélte a gyűlölködő so-

vinizmust, a tomboló erőszak garázdálkodását az egyetemeken és az utcákon.

A közvélemény mindent nem tudhatta, mert Pascanu professzort, aki évekket ezelőtt jeletemény közéleti tevékenységét fejtett ki, félretolták az utból és elnémitolták a fajgyűlölet apostolai. Ő is „népszerűtlen” lett, mint Jerga és velük együtt még néhány igaz harcosa a haladottabb eszmének és civilizációnak. Neki nem küldtek hódoló táviratot a nagyváradi kongresszusról a diákok. Pascanu professzor félreállt az utból, de a katebarát, valahányszor alkalmá nyílt, mindannyiszor felémelte szavát az igaztók ellen.

Pascanu a politikus.

Mint politikus, Pascanu professzor a liberális pártnak ahoz a csupa intellektuelekből álló kicsiny gárdájához tartozott, mely távol tartotta magát a napi politikai tülekedésektől (Istrate, Micescu, Valican, Pella, Banescu), akiknek nevei sohasem voltak belekeverve semmiféle „üzletbe”, akik a politikát egy jobb élet-

rendet megvalósító eszköznek tekintik és akik épen ezért mindig háttérben maradtak. Pascanu professzor Izmail kerületet képviselte a jelenlegi parlamentben a liberális párt programjával.

Már évek óta gyöngölkedett Pascanu professzor. Vesebaj kínoztta, szíve is beteg volt és december 26-án negyvennyolc éves korában kilehelte lelkét.

A végrendelet.

Pascanu professzor meghalt, a lapok elparentálták, a liberális párt nagy temetést rendezett számára, sírjánál megindító bucsubeszédek hangzottak el. Minden szónok megállapította, hogy jóságos, nemeslelkű, igaz embert vesztett el benne az ország. Sőt Duca belügyminiszter megadta neki azt a végültszességet is, hogy megállapította róla: Pascanu professzor nem futotta be azt a politikai káriert, amelyet felkészültsége, képességei és tehetsége révén megérdemelt volna.

Január 3-án az ilfovi törvényszéken felbontották Pascanu professzor végrendeletét. Ez a végrendelet 1926 május 26-án kelt és a vagyoni vonatkozású rendelkezéseken kívül néhány, fiához tartozott morális tartalmú tanácsot tartalmaz, amelyeket kérelem formájában írt a professzor egyetlen gyermekéhez.

De közbejött valami, ami arra késztette Pascanu professzort, hogy módosítsa végső akarát. Ez a valami nem lehetett más, mint a kolozsvári és nagyváradi zsinagógarombolás. Pascanu professzor lelkében mély nyomokat hagytak a szörnyű napok s ezek érlelték meg benne a gondolatot, hogy végrendeletében meg kell jelölnie a zsidó diákokra vonatkozó végrendeletének és gondolkodásának.

Holttestemet a zsidó diákokra hagyom.

December 19-én, tehát a rombolások után és néhány nappal halála előtt, Pascanu professzor letette végrendeletének függelékét az ilfovi törvényszékhez.

Mit tartalmaz ez a függelék? Pascanu professzor, aki szomorú szívvel regisztrálta a történeteket, még egyszer felhívja fiát, hogy ne kövesse a gyűlölet tanításait és ne hallgasson az uszítók demagógiájára, majd így folytatja: „És kérem őt, hogy csak a tisztesség és az emberszeretet vallását kövesse anélkül, hogy hitbéli, vagy más különbséget tenne az emberek között. Holttestemet az orvosi fakultás zsidó hallga-

Modern kézimunka

Mozaik, kelim, Gobelin, Richelieu, Madeira és a hozzávaló összes pamutok, selymek és anyagok leg-szebbek, legolcsóbbak

Neumann Károlynál

Ciuj, Regina Maria 10 szám. Nézze meg raktárunkat vételkényszer nélkül. Amaté rendszer:

íóimák hagyom bizonyítékul annak, mily megbecsüléssel viseltem az igazság megismerésével szemben és végül kérem fiamat, hogy ajándékozzon minem, amit nélkülözni tud, különösen a könyveket, amelyeket nem őriz meg a maga és utódai számára, szegény és szorgalmas diákoknak.

A fiam tudja, hogy földhözragadt szegényen indultam az életnek és kérem, ne felejtse el, hogy csak akkor lesz értelme az életnek, ha teljes erejével az emberi nem boldogulásának hasznára fog szolgálni.

Ime így felelt Pascanu professzor Nagyváradnak. Csak meghatódottan lehet ezeket a próféta ihlettel írott sorokat olvasni. Pascanu professzor, akit életében elnémitoltak, holttestét a zsidó diákoknak ajánlja fel, akik a hullakérdés miatt szenvednek már öt esztendeje és a sírból válaszol az uszítóknak és a rombolóknak.

Vajjon meghallják-e azok, akiknek szót, Pascanu professzor szótát.

Károlyi Kossó.

Maga sok pénz? kereshet mellékfoglalkozással. Itke és szakmájára nélkül. Szorgalmas hűgvek és urak részére nagyobb bevétellel szolgálhat. Felhívást ad lapra: KOPEJNA J. Pesserg, (Székelyudvarhely) Bogaz uca 1b II., aptó 11.

Raymund

(Vége.)

Írta: W. E. Süskind.

Raymund rohant Marionhoz. Arra gondolt, hogy maradásra bírja, bár nem is tudta, hogyan és kinek a kedvéért. Számotteken sem a lány teste miatt tette, hisz azt ismerte tetőtől talpig, hogy vagyis azonban utána nyúlt az unnepek ez alkalomán elmenésen, mert Marion most az egyetlen volt, akivel per „se” beszélhetett. „Marion — tudod — hallod-e — Marion — akkor — nem igaz.” — Marionnak legalább is hangtalan kéne és megértene őt s erőteljesen kezét nyújtani, mint azelőtt.

Marion ép csomagolt s meghívta, hogy segítsen, halálra beszélte, duzzadt a sok emésztől, kissé gyengéd volt, teljes szívvel és hűlkkel benne volt a hórönd pakolásában. A következő évben meglesz az eljegyzése vallotta be két kézfogas köd uzer rög vár ró valaki vállán, egy földrajz tanár fia. „Azért mi barátok maradtunk.” — mondta Marion s Raymund meglátott ezen, mint egy hangos szót teléségen, jóllehet a lány végül is közömbös volt számára és sohasem gondolt volna arra, hogy vállalja és haja játékaért utána lépzen a thüringiai kisvárosba. Kétségbe volt a lecsapni rá, viszont alakjában véve nem szabad visszatartani, hisz okosan és körültekintően cselekszik. A mezei szélén nyilván virágozik Thüringia.

Raymundig egy csökelet élet bevülete lo- bogni fel, újra volt munka, egy utolsó iraszkodás próbált még mindent meg- menteni. Ezután egy reggel arra jött be az iróda. Raymund, hogy a Főnök elutasított a külföldre, nem család ugyan, csak elhagyta a házát, a nagy urnak már nincs semmi kedve az összezugorod- dott R. T.-hez pedig a két hetü még milyen szilárdan áll!

Amaz éjszaka óta nem is látta Ray-

mund a Főnököt. Világosan minden fel- merült az emlékeztében, még egy tánc- melódia is beröpködte, kitartóan, mint egy légy. Nos, hogy a Főnök ellilant, termézetesen már nem volt semmi értelme tovább diktálni s az üzleteken csüggeni s ezért teljesen elfoghatatlannak tűnt előtte a kollegák szorgos izgalma s mind az idegen arcok köröskörül. Miért zavart a legtöbb arc? — ah persze. — mert kenyér nélkül maradtak. Miért körörvendő és önbizalommal elt néhely arc. Mert már zetszóanyag nagy beszoktatásról fu kettőny márkáról! A Főnök megfutamodásáról beszéltek s mindannyian őt símfelték, mielőtt ő ismert volna a Főnököt, úgy beszéltek róla.

Raymund a csendesen álló termekben, melyekben a butorok patogtak s a fog- látközteséknélküli irágások csillogtak, lassan ment keresztül. A Főnök szobá- jába lépett, ebbe az egykori szentélybe, mintha még valami felfedhető lett volna az elrepült hónapokból. Raymundot meglepte a szoba szűk volta, személyte- len színe és formája és az, hogy a bezárt levegő itt is halott papírként szagolt. A metszetek a falon középkori lovagi viadalmakkal egy tüntek, mintha most ke- rültek volna a falra, mintha a következő órához tartoznának már. Az irászatlan üres volt, mint a merő telen, csak egy homokóra állott elvezetett rajta, lefutva bár, de a barnán dombolódott homok az üvegen mégis egy kis melegséget adott. Az üresen álló fiókokban oldalt besüve egy elfeledett papírlapot, egy elárgult fotografiát talált. Futólag nézte meg a képet s a szemek vágása s a fej tartá- sán felismerte, hogy kit ábrázol: — a nyáréjjele asszonyt, az asszonyt a sok- féle hanggal, fiatal éveiből, bájos és ki- nőtt ruhában, vadócok magatartásu le- ányként. Mindenekelőtt magához vette a képet, hogy ezáltal enyhítse az itteni sivárságot, mert már semmi egyéb nem volt biztos előtte, mint az, hogy itt min- dennek vége.

Egy ur lépett eléje, a könyvszakértő, a mostani mindenható. A könyvszakértő kicsike, szőke ember volt, a kétségbeesés- sig jól informált, azonban dagára kis diktátori fontoskodásainak, hajlamosan némi szórakozásra. Tipikusan mai ez az eset, mondta, s formálisan hallható volt a saját előnyeinek növése. Szubsztancia veszteségekről beszélt, azért meg kell próbálni a vállalat szanalását, — persze a hitelszegénység — s a birodalmi bank restriktív politikája.

A könyvszakértő papírokat teregetett ki s egy kérdést tett fel Raymundnak. Raymund azonban nem valami sok biz- almat keltett benne: észrevétlen és óva- tos kicsinybevevő felölt mosoly játszott az ajka körül, hogy olyanok látszott, mint egy kis nagybácsi. És tényleg: Ray- mund, hogyongva gondolatai közt, nem tudott mit válaszolni. Egyszerűen fáradt volt és zavart s mint egy gyermek valamit súlyos muzeumban, úgy állt a kongó házban s ezekben a szobákban. Boesána- tot kért és ment, miközben a másik, fejét csóválva, a papíroka merült.

Raymund hazament, nem jutott eszébe semmi más cél. Az ájulásig fá- radt volt, most először vette észre, hogy sokat dolgozott. — de kinek tulajdonké- pen? Anyja nyitott ajtót s anyja előtt ment be a szobába s szinte csodálkozott, hogy anyja szapora szóval nem érdeklődik állapota iránt, mint azelőtt, ha néha időnként jött haza az iskolából. Iskola: — presze — pár iskolatársa öt- lött eszébe — hol vannak ezek most? Égő szomjúsággal kívánta a visszatérést és hogy mindez (valójában nem is tudta, hogy ez az „ez” micsoda tulajdonképen), hogy mindez ne legyen igaz. Ezzel esett az ágyának és aludt el.

Aludt egész nap, úgy, ahogy a gyer- mekek alszanak, állatian mértéklenül, szívósan az egyre mélyebb fáradtság felé. Időnként felébredt, de csak egyik szemé- vel, a rossz oldalán feküdt, gyermekesen egyik karjával a feje alatt. Összetört tag-

jaít úgy érezte, mintha valami különös kéjbe tördelték volna meg. Nyögve hen- gergőzött át a másik oldalára és ismét elaludt.

Estefelé felébredt és felöltözött. Az ó- jejiszekrony iapján megtalálta a fényké- pet, amit magához vett s mint egy vidám elhatározás merült fel benne az ötlet, el- vinni amaz asszonyhoz: biztosan nem utazott el.

Tényleg az asszony odahaza volt, jól- lehet későre járt már, ahogy Raymund rémülettel észlelte, midőn a fény a kris- tályos égőkben kitört. A lakás idegen volt számára, mert csak felhomályban s a füst álló fellegeivel ismerte. Maga az asszony is idegennek tűnt, midőn belé- peit sötét szőverruhájában, hangja azon- ban lágy esőszél megnyugtatta s ismét felismerte az éles és határozott tekin- tetet.

Mondani alig tudott valamit. Átraj- totta a képet s egy mosolyt látott felvi- rászani ajkain. El akart bucsuzni, az assz- szony azonban leintette, kezében még a fényképpel. „Tudom, hogy a fénykép az asztalán volt — mondotta gyorsan — mindig mondta — akkoriban —” s uj- jaival a fényképre mutatott — „akkori- ban még lehetett volna szenvedelem” — s mielőtt Raymund e bizalmasság föl- lött elcsodálkozhatott volna, az asszony folytatta kiméltlenül, leégett hangon: — „most valaki más utazott vele, — ön- nek azonban tudnia kell, hogy a szenved- élyek különböző talajon nőnek” — s Raymund egy nagy és fenyegető pillan- tást fogott fel. Raymund látta az asszony megfeszült keskeny arcát, fáradt késői izgalmban maga előtt, egy asszony ar- cát, amint hirtelen teljes titokzatossá- gal felöltött előtte. Micsoda állatok tu- lajdonképen az asszonyok, — gondolta szemérmelenül. Hogyan van az, esz- mékedett, ha egy asszony örül, nem egés- zen más az — ha egy asszony vár — ha egy asszony szeretne valamit — tu- dunk erről valamit!

Március elsején kezdődnek országoszerre a sorozások

A sorozási törvény rendelkezései a kedvezményekről és felmentésekről

(Cluj-Kolozsvár, január 7. Az Uj Kelet másodjára). Az 1907-ben született 1929. évi korosztálybeli ifjak sorozásának előmunkálatait 1928 március 1-én kezdi meg a sorozó bizottság, amelynek munkalatai hetven napig tartanak.

Megyenként egy-egy bizottság fog működni, de ezeken kívül a munkalátok akadálytalan letöltésére érdekében nyolc újabb bizottságot állítottak fel.

A sorozó bizottságokban működő orvosokat a hadügyminisztérium egészségügyi osztályán keresztül fogják kinevezni.

A csatlót területeken élő ifjak 1928 február 1-ig részeshelhetnek a 40-922 és 64-923. számú korrendeletekben valamint a 99-925. számú rendeletben foglalt kedvezményekben, melyeknek alapján az illetők felmentésben részesülnek.

Felmentések és kedvezmények

Azok az ifjak, akik a sorozási törvény 79. §-a, 84. szakasza alá foglalt kedvezményekben kívának részesülni, vagyis annak alapján kérik haladékot, hogy fiuk katonai szolgálatot teljesít, a sorozó bizottságnak kötelesek ezen kivánásukat bejelenteni, különben nem részesülhetnek a törvény által nyújtott kedvezményben.

Azok, akik egyszer vagy kétszer kaptak halasztást általában testi gyengeségért különböző bizottságoktól, ezáltal az illetékes hadkiegészítő parancsnokságoknál, iskoláknál vagy hadtiszteknél állnak orvosi vizsgálat alá. A harmadik sorozás alkalmával az orvosok kategorikus nyilatkozatot tesznek arra vonatkozólag, hogy a vizsgálat alatt levő alkalas-e, vagy nem katonai szolgálatra. A felmentések az 1924 július 24-én megjelent 13-as számú Monitorium O-stében leközölt 132. §-s számú decretum alapján

Mégegyszer meglepte Raymundot az egyedüllet szorongása s egyúttal egy vak ösztönzés, segíteni és résztvevően az asszony mellé állni. Szavai azonban nem voltak világosak. „Engedje meg — mondta nehezen — hogy ezentúl gyakrabban felkeressem”. Az asszony azonban megmerevedve a hirtelen ünneplés hangjától, udvariass mosolya mögött nem volt megindulva. „Nagyon kedves — hallotta Raymund, amint az asszony mondta s már az ajtónál állt: — én azonban holnap már elutazom. Minden jót.” S Raymund már a lépcsőházban volt, a ház előtt az utcán. A kapuját keményen bevágódott mögötte s az utcán ismét könyörtelenül csend volt.

Valahol hazafele utiában eszmélt ismét magára Raymund, mikor valami nyilvános sétányon kicsőlt a vízről egy állította meg. Kezét felérinték a víz, hullámos kéréget, mely csepegett a ragadós nedvtől. — Talán már régebben simogatta. Nagy darab lassan mozdította előtte, szélesen és gözök közt, mögötte pedig szélesvonalú szőrt fények tanvártak köröskörül, merev szemekkel, mélyen azonban melegséggel, szinte állatián.

A látvány s a levegő nyúlósága is, hidegen körülrebeve homlokát, szemét és száját nyugtatták. Hirtelen felébredt: a fényképező mögött egy szabályos nyugvó raj tört elő. Ez volt a város. S a város zsongott! Álom, vagy munka, szárazság, vagy fény. — Nos az őtől a város zsongott! Ez az a zsongás egy holdhoz volt invitáló és nyugtató: minden ment tovább nem kellett semmiről gondoskodni, jók voltak az órák — úgy halmozott korán lesz valami könyv.

Születésén megkönnyítve és mégis terhesen indult el Raymund. Az elteremtett eszelen, melyen oly sokan járnak munkában, viczofalált. Mestereként volt ám megindultan ezekben érezte a sok léltől szétfanasott lány földe.

Fordította: Gaál Gábor

történnék. Ugyancsak ezen rendelet vonatkozik a segédszolgálatosokra is.

Tanulmányi halasztások

A sorozó bizottságok nem nyújthatnak tanulmányi halasztást, ugyanis ez kizárólag a hadügyminisztérium hatáskörébe tartozik.

A halasztást kérő ifjak a következő aktákat kötelesek benyújtani keresük támogatására:

1. Szabályosan föltülbévezett kérvény, amelyben a kérvényező kimutatja, mely korosztály és hol sorozták, mely hadkiegészítő parancsnokságnál van nyilvántartva. Vegül kimutatja az iskolát és azt az osztályt, amelyet a következő évben látogatni fog.

2. Az 1929. évi korosztályuaknak születési anyakönyvi kivonatát kell csatolni.

3. Egy bizonyítványt az iskolától, amelyben ki van mutatva, hogy a kérvényező valamelyik osztályba be van iratkozva s az előadásokat pontosan látogatta. Az elmúlt évi iskolalátogatás is kimutatandó.

4. A és B modelű nyilatkozatok a felmentési illetek benzetéséről szóló nyugta, ugyancsak a kérvényhez csatolandó.

A kérvényt 1928 augusztus 1-ig kell a hadkiegészítő parancsnoksághoz benyújtani a fentebb felsorolt aktákat pedig a hadügyminisztérium által előírt terminuson belül.

Az illetékes bizottság vizsgálat tárgyává teszi a kérvényező családi és anyagi állapotát, valamint azt, hogy a kérvényező családjának mennyire van szüksége fentartására végett a hadseregtől elvont munkaerőre.

Föltételes kedvezmények

Föltételes felmentést élveznek azok, akik papi iskolát végeztek, avagy papi tanulmányokat végeznek, valamint azok is, akik előre kötelezik magukat, hogy a papi pályára lépnek.

A rabbielöltek az 1903-ban megjelent rendelet alapján továbbra is felmentésben maradnak. A rabbi kötelesek a vallás és közoktatásügyi minisztérium által jóváhagyott és bíróság hitelesített kötelezvényeket csatolni kérvényeikhez.

A seg-drabbiknak nincs joguk a föltételes felmentésekhez sem. A feltételesen felmentett rabbi kötelesek felmentésüket lakohelyüknek körzetében levő hadkiegészítő parancsnokságnál láttatni.

Az 1921-25. évi korosztályokba tartozó rabbi, akik 1927-ben voltak felmentve feltélesen, kötelesek minden évben megjelenni a hadkiegészítőnél, hogy ott rabbiüködésüket irásokkal bizonyítsák.

Kik kerülnek a csendőrséghez

Csendőröknek és grancsároknak nem sorozzák be a büntetett előéletűeket, valamint azokat, akikről tudják, hogy verekedők, részeges, vagy egyéb rossz tulajdonságokkal felruházott egyének.

A sorozó bizottságok nem osztályozhatják a csendőrséghez, a grancsárokhöz, avagy azok közé akik saját lóval vonulnak be a lovassághoz az 52. és 53. paragrafusok alá kerülő tartalékos tiszt és altisztjelöltek, akik tiszt, avagy altiszt iskolába küldendők.

A bizottság nem oszthatja be háromévi szolgálatra vagy a tengerészeti fegyvernemhez azokat se, akik megbizonyítják, hogy hozzájárulnak családjuk fentartásához.

Azok, akik arra hivatkoznak, hogy idegen allampolgárok, ezt az állításukat kötelesek iratokkal bebizonyítani, ellenkező esetben a sorozási törvény 51k szakaszában foglalt következményeket viselik.

Hirdessen az Uj Keletben

Palesztina krízisét csak az európai zsidóság oldhatja meg

Pollák Adolf előadásai Nagyváradon. A Keren Kajemet-munka reorganizálása

Pollák Adolf erdélyi turnéja során Kolozsvár után Nagyváradot látogatta meg. Nagyvárad minden rétegi zsidósága megkülönböztetett szeretettel fogadta a Cionista Világszervezet kiküldöttjét és módot nyújtott Pollák doktornak, hogy egy szűkebb körben, mint a nagy nyilvánosság előtt közölhesse a konstruktív zsidóság üzenetét. A fogadtatáson képviselve voltak az összes cionista és mizrachista egyesületek és szervezetek.

Általános volt az óhaj, hogy Pollák előadást tartson az Ujságíró klubban valamilyen irodalmi témáról, vagy az európai zsidóság helyzetéről, melyet személyes tapasztalatai alapján kitűnően ismer. Sajnos a Klub vezetőségének túlzott óvatossága miatt a tervbevett előadás elmaradt. Pótolta azonban az előadással elérhetőnek vélt mély hatást a több kisebb keretű gyűlés és megbeszélés, valamint több személyes látogatás.

Az asszonyok munkája

Kedden a Pro Palesztina Liga rendezett gyűlést Pollák tiszteletére, amelyen az illusztris vendég a zsidó asszonyok munkájáról tartott előadást. Az európai, az amerikai és a palesztinai asszony áldozatát jelentő munkájáról beszélt közvetlen előadásában. A három világrész zsidó asszonyai közül mégis csak az ázsiai kis Palesztina hozza a legnagyobb áldozatot. Európában és Amerikában csak heti egy-két óra munkát, némelykor kellemetlen kötelezettséget ró a Palesztinaszervezetre az asszonyokra. Palesztinában a fizikai munkában résztvevő asszonyok a legősibb asszonyi jogról, a divatról és szépségről mondanak le.

A Keren Kajemet munkabizottságában dr. Winkler Mórné és Katz Rudolfné vesznek részt az asszonyok részéről.

A Barisszia dísznyilvános

Szerdán este Pollák Adolf a Barisszia rendezésében megtartott nyilvános előadásán beszélt Palesztina kríziséről. A mintegy 400 főnyi hallgatóság előtt az előadás után világossá vált, hogy a Palesztinában áldozatait szedő krízisnek az európai zsidóság és az európai gazdasági válság az oka. A megoldás kulcsa az európai zsidóság kezében van. Ha az alapok úgy működhetnének, ahogy megalkalulásokkor és a munka beindulása során elterveztek, ma legalább tízezer munkanélkülivel volna kevesebb, azaz talán nem is volna munkanélküli. De így a munkanélküli segélyek kiosztása meríti ki az európaszerre legyengült Keren Kajemet és Keren Hajesod erejét. Ha minden zsidó naponként egy lejt tesz a Keren Kajemet perselyébe, úgy Erdély ebben az évben hat millió lejjel tud a krízissel küzdő Palesztina segítségére sietni. A Keren Hajesod pedig kb. ugyanennyi összeget tudna Palesztinába küldeni, ha a zsidók teljesítenék kötelesegiüket.

A Barisszia előadásán a vendéget Landau Adolf ros rison üdvözölte.

Várad zsidósága munkához lá!

A megtartott nyilvános előadásokon kívül látogatások és megbeszélések lendítették a Keren Kajemet-munkát Nagyváradon. Megalkult a KKL bizottság Markovits Ignác dr. vezetése mellett. Egyik legnagyobb eredménynek lehet tudni, hogy a bizottság munkájában aktív munkás részt vesz Nussbaum Sámuel, a Zs. N. Sz. társelnöke. Rajtuk kívül Goldstein Jenő lettek a bizottság tagjai, valamint a már említett uriasasszonyok.

Már a hét folyamán megindul a bizott-

SELECT

Holnap hétfőn január 9-én mutatja be

BEN HUR

fenomenális filmet

LEWIS WALACE regénye nyomán rendezte FRED NIBLO

Főszerepben: RAMON NOVARRO

Előadás kezdete 3, 6 és 9 órakor.

Permanens és tiszteletjegyek nem érvényesek Diákok leszállított áru jegyet kapnak.

Ezen órási film 5.000.000. dollárba került.

Főbb jelenetek: kocsiverseny — a galileiek harca — rabszolgák elnyomatása stb. stb.

URANIA

hétfőn január 9-én

Harry Liedtke, Lee Parry, Vivian Gibson

Egy asszony tragédiája

megható filmben

Monopol Filmcentrál

ság és az ifjuság, h...
köljék Palesztina kri...
egyetlen lehetőségét a...
támogatását.

Lo Pozs het Bécs

(Cluj-Kolozsvár, jan...
tuósítójától). A retten...
lönösen Keleteurópába...
térleket, Pozsony és...
szen fenéig fagyasztó...
t. A cseh hatóságok...
menüiség az első per...
lak azzal, hogy az en...
val, amikor a jég ma...
Duna jege katasztrófa...
Epen ezért a hatóságok...
üzérég már a fagy h...
próbálta a Duna jegét...
szállal a Duna hatalmas...
szabad lefolyást bizto...
A legújabb jelentése...
üzérég munkája min...
vedménytel s így az

hogy a Duna víze a...
fog utat törni magán...
tel'ezül ár alá sodor...
határos lígefalut, ...
Pozsony va

Hasonló veszélytől ta...
ert a legutóbbi jelen...
una jegének beállása...
tűt előre s egyre jobb...
je. A bécsi hidrográf...
so szerint, a jégzajlas...
méteres vizállás mellé...
ge együtödének. Bécs...
ros vizállás mellett a...
lének, Hainburgnál p...
res vizállás mellett a...
k felel meg.

A csehszlovák kaloz...
bbantási munkálatok...
gezhesse, kikérte a n...
gedélyét, hogy magya...
ssen.

A magyar hatóságok...
nagy veszélyre, meg...
katonaságnak magyar...
lépését. A mentési m...
sonban majdnem rem...
z a körülmény, hog...
némely helyt az őt m...
is elér

a kőgáthoz hasonló...
ar alon tá-kéve...
t, mintegy harminc l...
ban. A pozsonyi hat...
ása szerint, a jégtorl...
kilométeres utat tes...
ben a Morava torkol...
ő része Bős községn...
A csehszlovák m...
legfőbb gondját telá...
nél a jégtorlaszt sü

műszaki csapatok tí...
krízist hoztak ma...
erővel odia min...
térésen rést tudtak rob...
tárlasan

beállott olvadás kö...
zaki csapatok munk...
sége miatt, a legu...
nyíltan hangsúlyo...
sony, mint Bécs kör...
sztrófa veszedelme...
töket őlt. Uevanis, h...
től Duna felőlől olv...
felfedtetlen a hőm...
vel.

for Pozsony és Bé...
ga nem látott katasz...
vetkezni.

veszedelem gőpont...
sa, valamint Ligefal...
nek állanak. A hat...
a veszedelemmel.

...és az ifjuság, hogy mindenkiel kö- züljék Palesztina krízise megoldásának egyetlen lehetőségét a Palesztina Alapok támogatását.

Követendő példakép itt említjük meg. hogy Deutsch Jenő posztókereskedő leve- let intézett a Keren Kajemethez, melyben közölte, hogy a váradi események szo- moru napját meg akarja örökíteni a Keren Kajemet aranykönyvébe és e cél- ból havonként 500 lejjel járul hozzá Zsidó Nemzeti alaphoz.

ként. Belfastban egy építőállvány nyolc emberrel lezuhant, 40 méter magasból. A rajtavevők közül hárman lábtörést szenvedtek.

Hasonló vihart jelentenek Budapestről is, ahol óránként 70 kilométeres gyorsasá- gú vihar tombol, cégtáblákat sodor le s a házakról lezuhanó tetőcserepek meg- sebesítik a járókelőket.

Egész Magyarországon óriási tempe- raturaváltozás van. Budapestre ma reggelre a hőmérő plus hat fokra szökött fel.

A hó mindenütt elolvadt. Az orkánnak számtalan sebesültje van és a mentők, valamint a tűzoltók állandóan permanen- tül vannak. Több kémény meggyújtott és több ház tűzfala leomlott.

Pozsony, január 7. Tegnap hajnalban megindult a teljes olvadás. A hőmérsék- let 4 és 7 fok között váltakozik a fagy- pont felett. A Duna jegének robbantása egyre folyik. Tegnap a kirendelt tűzér- ségcsapok sikerült egy 600 méteres szakaszon felrobbantani a jégtorlaszokat, azonban a felhagyásoknak semmi jelentőségük nincs, miért is beszúrták. Pozsonyban megakadt az árvízbiztonság a lakosság életének és vagyonának biztosítására.

Londont előntötte a Themse, Pozsonyt pedig csak a csodament- heti meg az árvízkatasztrófától

Bécs is fenyegetik a Duna jégtorlaszai. A katonai szakértők szerint Pozsony menthetetlen

(Cluj-Kolozsvár, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rettenetes fa... különösen Kele-Európában öltött hatalmas méreteket. Pozsony és Bécs között egészen fenéig fagyasztotta be a Duna vizét. A cseh hatóságok és a cseh katonai menedékes az első percben tisztában voltak azzal, hogy az enyhébb idő beállta- val, amikor a jég majd olvadni kezd, a Duna jége katasztrófákat fog előidézni. Epen ezért a hatóságok rendelkezéseire a cseh hatóságok már a fagy beálltával elkészítették a Duna jégét felrobbantani, hogy szállal a Duna hatalmas víztömegének szabad lefolyást biztosítsanak.

meztették az eberhardi lakosságot, hogy álljon készen a menekülésre.

Ezzel egyidejűleg Bécsben óriási riadalmat keltett az, hogy a Duna vize visszafelé kezdett folyni. A Duna víztöme- gei nem jutván lefolyáshoz, a jég tetején kavarnak s elárasztással fenyegetik a Csallóközt is, amelynek lakossága köré- ben valóságos pánik uralkodik.

Pozsony város tanácsa a készülő ka- tasztrófa enyhítésére már be is rendezte a nyári színházat a menekültek részére. Egyelőre csak a város alsóbb részét fen- yegeti veszély, ahol a szegényebb lakos- ság lakik.

Abban az esetben, ha az ausztriai jégtorlaszokon lefolyást nem találó víztömegek is a jég felszínre kerül- nek, úgy nemcsak az alsóbb város- részek, hanem Pozsony városának többi része is, sőt a híres pozsonyi híd is ár alá kerül.

Természetesen a katonai műszaki csa- patok megfeszített erővel dolgoznak és még mindig abban reménykednek, hogy esetleg sikerül olyan eredményeket elér- ni, amelyek elkerülhetővé teszik a ka- tasztrófát.

Legújabb jelentések szerint, Szuchi cseh szlovák ezredes, a híres Dunaszak- őr, akit Pozsony megmentésére rendelt ki a kormány, kategorikusan kijelentette,

hogy minden emberi erőfeszítés céltalan,

mert a Duna főága fenéig befagyott és így a robbantással nem érnek el eredményt. A jégrobbantás, szerinte, csak akkor járhatna eredménnyel, ha a jég- páncél alatt erőrohamu, nagyobb víztö- meg futna, amely magával ragadhatná a felrobbantott jégcsiklákat. Ez az erő- rohamu nagyobb víztömeg azonban hi- ányzik.

A Duna jegének páncélja egyenként még állandóan emelkedik s az alul folyó víz 52 centiméterrel felnyomta a jégker- tet. A Duna vize nem találván lefolyást a medrében,

most már a tetejébe szivárogy be s nem lehetetlen, hogy a csatornanyílásokon keresztül, a pozsonyi utcákat fogja elönteni.

Ha a jégpáncél még tovább emelkedik, úgy a jég a rakodópartot teljesen elönti.

A cseh sajtó heves támadásban része- sít a pozsonyi folyammérnökségi hiva- tal, amelyet a katasztrófaért felelősé- tesz. A lapok szerint a katasztrófa oka az, hogy tíz év óta nem kotortatták a kis Duna-ágat, mert különben lehetetlen el- képzelni is, hogy a Duna vize fenéig befagyhatott volna. A város sorsát illetőleg, a döntőfordulatot mára vagy hol- napra várják.

London, január 7. A hirtelen beállott olvadás és az óriási esőzések következté- ben Anglia nagyrészen, de különösen Londonon és London környékén is meg- bosszulta magát az abnormis időjárás. A lefolyó hóvíz és a megdaradt mellékfo- lyók a Themse vizét annyira megduz- szították, hogy a folyó tegnap reggel ki- lépett medréből

és elárasztotta a Westminster ne- gyedben levő parlament környékét.

A folyam partján felállított ismeretlen katonai emlékművének talapzata víz alatt áll s a város többi részét is annyira el- öntötte az ár, hogy egyes helyeken be kellett szüntetni a villamos forgalmat.

A Themse áradásához országszerte ha- lalmas orkánvihar járult, amely teher-

autókat, épületeket döntött romba.

Helyenként a vihar ereje megállí- totta a vonatokat.

Az omladékok hat embert megöltek s jelentéktelen számú embert megsebesítet- tek. A Themse vize behatolt a parlament épületbe, amelynek főudvara és terrasz- sa víz alatt áll.

A vihar ereje különösen Északkelet- Angliában végzett nagy pusztításokat, ahol a szél sebessége 85 mérföld órán-

A biharpüspöki vámhivatal munkásai rendszeresen fosztogatták a kezelésükre bízott csomagokat

Négy tettenért vámházmunkást tartóztatott le a nagyváradi rendőrség

(Oradea-Mare-Nagyvárad, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi rendőrség nagyarányú csomagcsempé- szetet fedezett fel, a biharpüspöki köz- ponti vámhivatalnál. A rendőrségnek gyakran tetten jelentést, hogy külföldről érkező csomagjaikból értékes dolgok tűn- nek el. A rendőrség hosszas megfigyelés után négy vámházi munkás ellen súlyos bizonyítékokat produkált. Ennek alapján szombat délután őrizetbe vette Nagy La- jos, Fehler Endre, Burla Sándor és Saba Johan vámhivatali munkásokat, akiknek

lakásán házkutatás alkalmával nagyon sok lopott holmit találtak elrejtve. A rendőrség azt hiszi, hogy egy nagyszá- bús szervezet üzletszerűen folytatott büncselekménysorozatról van szó, amely a nagyváradi kereskedőket érzékenyen megkárosította. A talált bűnjelék értéke körülbelül százezer lej, de minden jel arra mutat, hogy a lopott tárgyak értéke jóval nagyobb. A vizsgálat erélyesen fo- lyik, mert a rendőrségnek alapos gyanu- ja van, hogy a bűnszövetkezetnek még több tagja van.

Hajnal László 100 ezer lei kárté- ritést kap a román kormánytól

A volt kolozsvári újságírói tegnap felhívták a magyar külügyminisztériumba, ahol megtárgyalják vele a kár- térítési összegét

(Budapest, január 7. Az Uj Kelet tu- dosítójától.) Hajnal Lászlót, az ismert nevű fiatal költőt és újságíró, aki tudva- lételeg több évet töltött Kolozsváron, mint ismeretes, a dec. 7-iki templomrom- bolásokat és diákzavargásokat követő na- pon több diák megtámadta és a neolog templom előtt, a nyílt uccán véresre verte.

Hajnal László tudvalevőleg magyar ál- lampolgár s megveretése után elbagyta Romania területét. Az inzultus követke- ztében, amely egy magyar állampolgárt ért, a magyar külügyminisztérium diplo- máciái uton elégtételt kért a román kor- mánytól, s egyben felhívta Hajnal Lászlót, hogy állapítsa meg azt az össze- get, amelyet súlyos megveretése miatt a román államtól kártérítésképpen követel. Hajnal László 200 ezer leiben jelölte meg

kártérítési igényét, amelyet a magyar kormány diplomáciai uton közölt a ro- mán külügyminisztériummal.

Tegnap a Budapesten tartózkodó Haj- nal Lászlót felhívták a magyar külügy- minisztériumba, hogy újra jelölje meg azt a kártérítési összeget, amelyet a ro- mán kormánytól feltétlenül igényel. A magyar külügyminisztériumban lezajlott tárgyaláson a román külügyminiszte- rium megbízottja is résztvett. Hosszabb tárgyalás után a tárgyalófelek megállá- podtak abban, hogy Hajnal László 100 ezer lei kártérítést kap a román kor- mánytól. Hogy a román kormány mikor teljesíti a kifizetést Hajnal számára, ar- ról nem érkezett híradás.

Hirdeszen 27, 1. Kélt. 1.00

A 18-ik ezredlovás oszáltsorsjáték.
A legnagyobb nyarományosság szerencsés szelvény
2,000.000 Ké - 10,000.000 Lei.

Jutalmak és nyarományok:
2 jutalom összesen
1,400.000 Ké - 7,000.000 Lei
2 nyaromány összesen
600.000 Ké - 3,000.000 Lei
2 nyaromány összesen
400.000 Ké - 2,000.000 Lei
és így tovább
27,000.000 Ké - 285,000.000 Lei
nyarományok.

Rögtön kifizetés készpénzben államilag garantálva.
230,000 sorsjegy, 115,000 nyaromány, tehát az összes sorsjegyek fele nyer.
Megrendelések levél útján külföldi vitéldíjjal bérmentva gyorsan eszűzőtetnek, vagy át a szelvényt letétlél és borítékban külföldi vitéldíjjal nekünk beküldeni.

Oszáltsorsjáték elárulástóney
KUZMA és TÁRSA
BRATISLAVA (POZSONY)
(Csehszlovákia)
Stör ucc 24.
1928 január 18-iki
Híradás megkötésére, hivatalos óras, porto költség- gel együtt azonnal megrendelők
egész sorsjegyet 410— Lei
fél sorsjegyet 210— Lei
Fizetés átvétel után.
Pontos cím:

(Cluj-Kolozsvár, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A rettenetes fa... különösen Kele-Európában öltött hatalmas méreteket. Pozsony és Bécs között egészen fenéig fagyasztotta be a Duna vizét.

A legújabb jelentések szerint, a cseh hatóságok már a fagy beálltával elkészítették a Duna jégét felrobbantani, hogy szállal a Duna hatalmas víztömegének szabad lefolyást biztosítsanak.

meztették az eberhardi lakosságot, hogy álljon készen a menekülésre.

Ezzel egyidejűleg Bécsben óriási riadalmat keltett az, hogy a Duna vize visszafelé kezdett folyni. A Duna víztöme- gei nem jutván lefolyáshoz, a jég tetején kavarnak s elárasztással fenyegetik a Csallóközt is, amelynek lakossága köré- ben valóságos pánik uralkodik.

Pozsony város tanácsa a készülő ka- tasztrófa enyhítésére már be is rendezte a nyári színházat a menekültek részére.

Abban az esetben, ha az ausztriai jégtorlaszokon lefolyást nem találó víztömegek is a jég felszínre kerül- nek, úgy nemcsak az alsóbb város- részek, hanem Pozsony városának többi része is, sőt a híres pozsonyi híd is ár alá kerül.

Természetesen a katonai műszaki csa- patok megfeszített erővel dolgoznak és még mindig abban reménykednek, hogy esetleg sikerül olyan eredményeket elér- ni, amelyek elkerülhetővé teszik a ka- tasztrófát.

Legújabb jelentések szerint, Szuchi cseh szlovák ezredes, a híres Dunaszak- őr, akit Pozsony megmentésére rendelt ki a kormány, kategorikusan kijelentette,

hogy minden emberi erőfeszítés céltalan,

mert a Duna főága fenéig befagyott és így a robbantással nem érnek el eredményt. A jégrobbantás, szerinte, csak akkor járhatna eredménnyel, ha a jég- páncél alatt erőrohamu, nagyobb víztö- meg futna, amely magával ragadhatná a felrobbantott jégcsiklákat. Ez az erő- rohamu nagyobb víztömeg azonban hi- ányzik.

A Duna jegének páncélja egyenként még állandóan emelkedik s az alul folyó víz 52 centiméterrel felnyomta a jégker- tet. A Duna vize nem találván lefolyást a medrében,

most már a tetejébe szivárogy be s nem lehetetlen, hogy a csatornanyílásokon keresztül, a pozsonyi utcákat fogja elönteni.

Ha a jégpáncél még tovább emelkedik, úgy a jég a rakodópartot teljesen elönti.

A cseh sajtó heves támadásban része- sít a pozsonyi folyammérnökségi hiva- tal, amelyet a katasztrófaért felelősé- tesz. A lapok szerint a katasztrófa oka az, hogy tíz év óta nem kotortatták a kis Duna-ágat, mert különben lehetetlen el- képzelni is, hogy a Duna vize fenéig befagyhatott volna. A város sorsát illetőleg, a döntőfordulatot mára vagy hol- napra várják.

London, január 7. A hirtelen beállott olvadás és az óriási esőzések következté- ben Anglia nagyrészen, de különösen Londonon és London környékén is meg- bosszulta magát az abnormis időjárás. A lefolyó hóvíz és a megdaradt mellékfo- lyók a Themse vizét annyira megduz- szították, hogy a folyó tegnap reggel ki- lépett medréből

és elárasztotta a Westminster ne- gyedben levő parlament környékét.

A folyam partján felállított ismeretlen katonai emlékművének talapzata víz alatt áll s a város többi részét is annyira el- öntötte az ár, hogy egyes helyeken be kellett szüntetni a villamos forgalmat.

A Themse áradásához országszerte ha- lalmas orkánvihar járult, amely teher-

1928 január 3
Európai
Kajemet.
szia diszgyűlésén
Adolf a Barisszia
ott nyilvános elő-
na kríziséről. A
llgatóság előtt as
vált, hogy a Pa-
szedő krízisnek az
z európai gazda-
megoldás kulcsa az
ben van. Ha az
ének, ahogy meg-
nunka beindulása
legalább tízezer
a kevesebb, azaz
nkáné-küli. De így
ek kiosztása meríti
engült Keren Ka-
od erejét. Ha min-
gy lejt tesz a Ke-
e, úgy Erdély eb-
0 lejjel tud a kri-
szina segítségére
jeszod pedig kb.
dna Palesztinába
eljesítenék kötele-
n a vendéget Lem-
lvőzölte.
ága munkához lát
ános előadásokon
egbeszélések lendi-
munkát Nagy-
a KKL bilottóság
vezetése mellett,
ménynek lehet be-
g munkájában ak-
Vussbaum Samuel.
ke. Rajtuk kívül
a bizottság tagjai,
ett uriaszonyok.
megindul a bizott-
9 én
UR
nyomán
IRRO
nyesek
nak.
ba került.
ek harca -
p.
n Gibson
liója
mcentrala

Téli melegedő egy kolozsvári kölcsönkönyvtárban

(Cluj-Kolozsvár, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A havas szél elől menekültem be ma délelőtt az egyik kolozsvári kölcsönkönyvtárba. Barátságos meleg fogadott. Egy lezárt pántonból a black-bottom ritmusai hangulatkelteően töltötték meg a kis könyvesboltot.

A pult mögött nagy a sürgés-forgás. Egy pere sem telik el anélkül, hogy ne nyíljon az ajtó és egy kis, a hidegtől kipirult arcú bakfi, vagy fiatalasszony ne lépjen be rajta. A hosszú téli esték egyetlen szórakozása: az olvasás, szorongó jelenet a kölcsönkönyvtár számára. Legelőször is a nagy forgalom emellett tanuskodik.

Ha egy óráig figyelni az ember a sürgés-forgást, rendkívül érdekes intuíciókat ismerhet meg az olvasók és az olvasmányok titkairól az irodalomról, mint „közszükségleti” cikkről.

Mit olvasnak?

Az olvasók több tábora oszlanak. A különök okultista és más misztikus izü írásokat olvasnak. Az erotikusok kizárólag erotikus könyveket képesek elolvasni. Akik művelődési szempontból olvasnak, azok a könyvkölcsönző tanácsait hallgatják meg. Ezeknél elsősorban Wells, Wassermann, Knuth Hamsun jönnek számításba. A tudatosan és rendszeresen olvasók kis száma a modern irodalmat és a magasnívójú folyóiratokat kultiválja. Vannak azoknak a hatalmas táborra következők, akik szórakozásból olvasnak.

Akik utolsó oldalán kezdik a könyvet

Az erős szellemi munkát végzők, azok, akiknek a feje egész napon keresztül számoktól hemzseg, a válalatok és a bankok vezetői, kizárólag detektívregényeket vesznek ki a könyvtárból. Ezeknek számára Conan Doyle, avagy más, teljesen mindegy.

Novellás, elbeszélő és versesköteteket a legtrikábban keresnek, ezzel szemben a közönség nagy százaléka szerelmi tárgyú regények iránt érdeklődik. Az olvasóknak ez a csoportja kizárólag szórakozás céljából olvas, épen ezért súlyt helyez arra, hogy a regény jól végződjék. A regény hőseinek egymásra kell találniuk és meg kell találják a boldogságot. Legtöbben ezek közül, mielőtt kikölcsönöznének egy könyvet, előbb elolvassák belőle az utolsó oldalt és ha nincs happy end — otthagyják.

Egészen biztos, hogy akik a regény jó végét kívánják, jószívűek. Vannak azonban kegyetlenek, akik megkövetelik, hogy a regény hősei a legborzalmasabb szenvedéseken menjenek keresztül és végül a reménytelenség és a boldogtalanság jegyében pusztuljanak el.

Kövérek emberek a humor szeretik

A kövérek, mintha nem akarnának belemélyedni az íráskészítésbe, humoros, vagy fantasztikus könyveket keresnek. A magyar középosztály még mindig Jókait olvas, ellenben senki nem érdeklődik a többi magyar klasszikusok iránt. Eötvöst, vagy Jósikát már a feledés fátyla borítja.

Az olvasók 85 százaléka nő. A 85 százalék 40 százalékát 20—25 év közötti lányok, 20 százalékát pedig 25—30 év közötti hölgyek teszik.

Mindig van egy-egy divatba került író, akit az olvasók tömege felkap. Mindenki a divatos író iránt érdeklődik és lázasan keresik az írásait. Így volt ez Bettauerrel, Szabó Dezsővel és így van most Dekobrával, L. Feuchtwangerrel —

„A herceg és zsidaja” szerzőjével — Csathó Kálmánnal, Zilahy Lajossal és Herczeg Ferencel.

Akiknek „orvosság” a könyv

A kereskedők egyáltalán nem olvasnak regényeket. Vannak olyanok, akiknek álmatlanság miatt orvosi rendeltetése unalmas könyveket kell olvasniuk. A nagy gondokkal küzdők könnyű regényt kérnek. A bakfisoknak egyik típusa, Forró Pál és Ujhelyi Nándor erotikus írásait keresi.

Vannak szenvedélyes íróimádók. Ezek szenvedélyesen szeretik íróideáljukat: Stefan Zweig, Knut Hamsun, Dekobra nem egy olvasó előtt istenszámba mennek. A könyvnyű írók közül különösen a német és angol fordítások népszerűek. Courts Mahler, Lehne, Glyn, Ohnet, Williamson még mindig ugyanolyan népszerűek, mint annak idején Beniczky-Bajza Lenke volt.

A francia irodalmat Claude Farrère, Pierre Benoit, Proust, Claude Vautel és Dakobra képviselik, az angolt Galsworthy, Wells, az amerikai Jack London, Upton Sinclair, a németet Thomas Mann, Wassermann, Sudermann, az olaszt Da Verona. Az orosz irodalom nagymesterein kívül Mereszkovskyt kedvelik.

Idegen nyelven alig olvas valaki

Német könyveket Kolozsváron körülbelül százan, franciát negyven-negyvenötven olvasnak a könyvtár előfizetői közül.

— Hogyan válnak népszerűvé egyes könyvek? — kérdeztük a könyvkölcsönzőtől.

— Szájról-szájra jár egy-egy könyvem. — „Olvastad?” — kérdik egymástól a barátok. Egy-egy epizódot kiragadnak a regény tartalmából, amely különben szívügye a legtöbb olvasónak és ha nem szívügye, úgy bizonyára lelki világának legszebb élménye. Zsurokon, társaságokban, teadélutánokon mindig szóba kerül a regény. Elmondják egymásnak az epizódot és anynyira feleségülkötnek egymás kíváncsiságát, hogy a könyvet mindenki el szeretné olvasni. Így vette szárnyaira a népszerűség Dekobra „Hálokocsi angyala”, vagy Erdős „A nagy sikoly” című regényét is. Hátszegi Ernő.

A kedvező kölcsönkilátások megerősítették a kormányt

(Cluj-Kolozsvár, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A politikai események kezdenek rohamosabb tempót venni. Az ellenzék kormánybuktatási akciója még nem is bontakozott ki a tervezett méretekben, de a fővárosi sajtó tele van már a kormányra nézve riasztó hírekkel. Több delutánai lap is megírta, hogy

a szabadságon levő minisztereket sürgősen Bukarestbe hívták, ahol jan. tizedikén nagyfontosságú minisztertanács lesz a kormány helyzetének tisztázásáról.

Azt, hogy a kormány helyzete valóban tisztázásra szorul, nem érinti a félhivatalos távirati iroda utján kiadott cáfolat, amely szerint egyetlen minisztert nem hívtak vissza a szabadságáról és január tizedikére semmiféle fontosabb minisztertanácsot össze nem hívtak. A hivatalos cáfolat azt is megállapítja, hogy a kormány helyzete ma erősebb, mint valaha.

Ezt az önmegállapítást akarja megerősíteni a kormányparti „Vittorul” cikke, amely azt veti a nemzeti parasztpárt szemére, hogy külföldön is híret terjesztették annak, hogy a gyulafehérvári kongresszust a kormány akarata ellenére, vagyis a lap szerint szükséges engedély nélkül is meg fogják tartani. Ezzel kapcsolatban a „Vittorul” megállapítja, hogy ez az állítás rossz tréfa csupán, mert

sem a nemzeti parasztpárt, sem másvalaki nem fog tarthatni semmiféle kongresszust a kormány engedélye nélkül.

Már pedig ilyen engedélyt a

kormány Gyulafehérvárra nem adott és nem is fog adni olyan összejeveletekre, amelyek célja ellenkeznek az állam magasabb érdekeivel.

Érdekes, hogy a külföldi sajtó is részletesen foglalkozik a román belpolitikában várható gyökeres változások lehetőségével. Ezzel kapcsolatban a bécsi „Neue Freie Presse” azt a hírt közölte, hogy előre küldött bizalmi emberei után M-

Feldulták a piatra-neamtzi zsidó temetőt

(Cluj-Kolozsvár, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csak tegnap érkezett híre annak, hogy antiszemita diákok, akik semmibe sem veszik a kormány drákói rendszabályait, brutalisan megtámadták egy zsidó temetési menetet és kövekkel dobálták meg a kopersót és kíséretét. Mai távirataink újabb vandalizmusról számolnak be, amelynek színhelye Piatra Neamt, a tulnyomon zsidóklakta regáti városka. Ezuttal a zsidó temetőkre került a sor. Az antiszemita tüntetők, akik a nagyváradi és kolozsvári aktuálisokkal tanujelét adták annak, hogy nem respektálnak sem szentséget, sem kegyeletet, az élő templomok és élő íráskész meggyalázása után a halottak nyugalma bolygatták fel.

A jelentések szerint január 4-ről 5-re virradó éjjel ismeretlen tettesek feldultak mintegy hatvan sirt a piatra neamtzi zsidó temetőben. A

Kézimunka kereskedők, festők, iparművészek:

Összes kézimunkaszövetek, karóanyagok, kelimkanava, Penelop, Perza anyag Gubelinkongré, Cordova, kelim és perzaharasz, kelim és gobelinselymek nagyban kaphatók

Neumann Károlynál

Cluj, Strada Regina Maria 10 szám

n iu Gyula is külföldre utazik rövidesen. Maniu Gyula, aki szombaton érkezett vissza Branistea Valér lugosi temetéséről, kijelentette azonban, hogy a bécsi lap tévesen van informálva, mert

nines szándékában épen ebben az időben az országot elhagyni.

A kormány bizakodó hangulata kétségtelenül a megjavult kölcsönkilátásokkal magyarázható. Titulescu külügyminiszter, akinek missziójáról lapunk más helyén írtunk, tegnap reggel San-Remóba érkezett. A minisztert még csütörtök estére várták, de mint ismeretes, a vonatja a jugoszláviai nagy havazások miatt 12 órát késétt Vinokovce állomáson. A san-remói pályaudvaron felesége, a város prefektusa és a hatóságok képviselői fogadták a külügyminisztert, aki innen Benlinbe fog utazni a kölcsön utjában álló kérdések rendezésére.

A kölcsönkilátások javulására vall, hogy

román járadékpapírok, amelyeket elsősorban fognak rendezni a kölcsönből, a berlini tőzsdén 27 százalékkal emelkedtek

két nap alatt. Magáról a kölcsönről a néppárti „Politica” azt írja, hogy Párisban egy 60 millió dolláros kölcsönről folynak a tárgyalások. Ez a 10 milliárdnak megfelelő összeg azonban csak első részlete lenne a stabilizációs kölcsönnel.

sírköveket ledöntötték és eltörték, a sírokat megbolygatták. Az egész zsidó temető a pusztulás gyászos képét mutatja. A város primárja és prefektusa bevezették a vizsgálatot és megállapították, hogy a sirtgázlók legalább ötvenen voltak és a kerítésen keresztül hatoltak be a temetőbe.

A vizsgálatot megindították, azonban annak pozitív eredménye egyelőre nincsen.

Roman regáti városban eltemeték a töráfoszlányokat

Roman, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától.) A nagyváradi, bánffyhyunyadi és kolozsvári templomrombolások után a romboló diákok egy része nem utazott egyenesen Bukarestbe, hanem Ploestin át igyekezett hazajutni. Ezek épügy, mint bukaresti társaik, hivatkoztak hőstetteikkel és a vasúton mindenfelé mutogatták a zsákmányt: töradarabokat, talizsokat, könyvfoszlányokat és pergamentakaró báronyokat. Amikor Roman állomásra érkeztek, a hatóság emberei és a helybeli helyőrség tisztjei elkobozták tőlük a töradarabokat és a kegyeszeket maradványait. Ezeket a tárgyakat pedig beszállították a rabbinátushoz.

A romani zsidó hitközség január 3-ikára tüzte ki a beszállított pergamentarabok, meztépett könyvek, tefilinek és egyéb imaszerek temetését. A rendőrprefektus arra

JOSIF IZRAEL

szücsmester Cluj (Kolozsvár)

Calea victoriei (volt Kossuth Lajos-utca) 2 szám Nagy városzték mindenféle szörméből. Lelkiismeretes ki- szolgálás garantálva.

való tekint... vásár van... nyitvatart... zsidók nag... meg regge... istentiszte... manifestá... berek gyá... dók, haner... parasztk... menetet a... zülök köm... kor a rab... rámutatott

Zsidó v... Ismet lepe... ujra össze... Ezek a li... éppen oly... szeállított... hiányoztato... Az idő... arra, hogy... juk ki sor... hogy mind... nemzet, a... megválaszt... aki elmulas... benci köteles... Bebizonyo... e' ttünk, ho... vannak öss...

Uj... a s

(Sighet-M... Uj Kelet tu... háza szám... az ezévi k... A kölcsön... rőtön köz... gyűlésnek... lag viharos... hogy két év... térium meg... a bejövő é... lékos illeté... illetmény k... rendben m... megelégedé... ügyben, ho... tárgyaláson... kel egy áll... pausálékból... 600 ezer lej... Az új kö... lemellen m... polgárainak... rendszer he... be. Eszerin... egy 4-5 tíl... fognak kret... a feladata... évi jövedel... ui intézked... kintének a... szó ugyanis

Mozaik Füz... Altalanos let... anok is... segétyt, ki... Plüsch

reskedők, festők, művészek:

nkaszövetek, karmkanava, Penelop, obeinkongré, Corberzsaharasz, kelma hlymek nagybaa phatók

n Ká olynál gna Maria 10 szám

külföldre utazik rö Gyula, aki szom vissza Braniste temetéséről, kijelen hogy a bécsi lap té ormalva, mert

ékában épen ezeh en az országot el agyni.

bizakodó hangulata a megjavult kölcsön-nagyarázható. Tiu-gyminiszter, akinek punk más helyén ir-reggel San-Remóba nisztert még esütör-ták, de mint ismere a jugoszláviai nagy tt 12 órát késett Vin-son. A san-remói pá-lesége, a város pre-hatóságok képviselői külügyminisztert, aki ne fog utazni a köl-álló kérdések reade-

kilátások javulására

lékpapírok, amelye-an fognak rendezni l, a berlini tőzsdén ékkel emelkedtek

Magáról a kölcsönről 'olitia' azt írja, hogy 60 millió dollár kölk-ak a tárgyalások. Ez tnak megfelelő összeg első részlete lenne a kölcsönnek.

neamtzi ót

ndöntötték és elförte, gbolgatták. Az egész a pusztulás gyászos a. A város primárja és evezették a vizsgálatot ották, hogy a sírgya-ötvenen voltak és a resztül hatoltak be a zálatot megindították, ak pozitív eredménye sen.

n regáti város-temet ék a tóra-nyokat

január 7. Az Uj Ke-si tó jától) A nagy-lyhunyadi és kolozvá-ombolások után a rom-egy része nem utazott Bukarestbe, hanem Plo-kezett hazajutni. Ezek bukaresti társaik, hi- hóstetteikkel és a va- enfélő mutogatták a tórada-arakokat, taliazo-foszlányokat és perga-bárszonyokat. Amikor másra érkeztek, a hat- és a helybeli helyőrség obozták fölük a tórada-ak kezgyszerek maradvá-et a tárgyakat pedig he-k a rabbinátushoz.

zsido hitközség január te ki a beszoigaltott rabok, megtepett köny-ék és egyéb imaszerek rendőrprefektus arra

való tekintettel, hogy kedden heti-vásár van, ragaszkodott az üzletek nyitvatartásához. Mindazonáltal a zsidók nagy tömegekben jelentek meg reggel kilenc órákor a gyász-istentiszteleten. A temetés óriási manifesztaeiója volt a jóérzésű em-berek gyásának. Nemesak a zsi-dók, hanem a vásárra megjelent parasztek is elkísérték a temetési menetet a temetőbe és soknak kö-zülük könny gyült a szemébe, ami-kor a rabbi megindító beszédében rámutatott arra az elvakultságra,

amihez hasonlóra még a középko-rban sem vetemedtek intelligens em-berek.

A zsidóság ezen a napon böjtöt tartott. Roman város zsidósága csak részben konzervatív, mégis minden felnőtt zsidó kivétel nélkül, teljes napi böjtöt tartott, ép úgy mint engesztelő napkor. A gyász-nak ez a megnyilatkozása nagy ha-tást tett a város román lakosságá-ra is, amely kivétel nélkül elítélte az erdélyi rombolásokat.

Ugyelletek a választójogotokra

Zsidó választó polgárok! Ismét lepergett egy év és az évtárral újra összeállították a választói listákat. Ezek a listák országsszerte bizonyára éppen oly hiányosak, mint az eddig összeállított listák, melyekből számosan hiányoztak.

Az idő megtanított mindnyájunkat arra, hogy csak saját magunk barcolhatjuk ki sorsunk kedvezőbb irányítását, hogy mindnyájunknak részt kell venni a nemzet, a megye, a város képviselőinek megválasztásánál. Önmagára vessen az, aki elmulasztja magával és fájával szem-leni kötelességét.

Rebizonyosodott, hogy nem közömbös elttünk, hogy a választó listák miként vannak összeállítva, hogy azokban szere-

pelünk-e vagy sem. Minden zsidó választópolgár (21 éves, román állampolgár és büntetlen előéletű) tartsa kötelességének, hogy megtekintse a városa vagy községe által 1927. XII. 31-én lezárt és kifüggesztett listát és állapítsa meg, hogy ebben szerepel-e. A listák január hó 30-áig vannak kifüg-gesztve és ezen időpontig lehet az illeté-kes járásbírószékhez panasszal élni a kihagyás ellen.

Tekintsék meg a listákat és ha hiá-nyoztak, forduljanak a Zsidó Nemzeti Szövetség Jogvédő Irodájához, amely iroda ingyenesen áll rendelkezésükre, a panaszok elkészítésére és benyújtására! A megtekintést és panaszbenyújtást ne hagyjátok az utolsó napra!

Ujabb adóval nyomorítja meg a szigeti városi tanács a város kereskedőit

(Sighet-Máramaros-sziget, január 7. Az Uj Kelet tudósítójától). A szigeti város-háza számvevőosztályában most végzik az ezévi költségvetés utolsó számítását. A költségvetés a karacsanyi szünet után röztön közgyűlés elé kerül, amely köz-gyűlésnek azonban ezidén előrelátható-lag viharos lefolyása lesz. Köztudomásu, hogy két évvel ezelőtt az illetékes minis-terium megengedte a városoknak, hogy a bejövő és kimenő árúk után 0.5 százalékos illetéket számítson fel. Ezideig az illetmény körül minden a legnagyobb rendben ment. A tanács az érdekeltek megelégedésére úgy intézkedett ebben az ügyben, hogy egy ugynevezett illetményi tárgyaláson megállapodott az illetékes-kek egy átlagos évi összegben. Ezekből a pausálékból a város pénztárába évente 600 ezer lej folyt be.

Az új költségvetés azonban azt a kel-lemetlen meglepetést tartogatja a város polgárainak, hogy a kifogástalanul bevált rendszer helyébe új metódust léptet élet-be. Eszerint az illetmények behajtására egy 4-5 tisztviselőből álló taxahivatali foznak kreálni, amelynek aztán az volna a feladata, hogy az eddigi 600 ezer lej évi jövedelmet duplájára hajtja fel. Az új intézkedés elé érthető idegességgel tek-intenek a város kereskedői. Arról van szó ugyanis, hogy azonkívül, hogy ennek

az adómennek százzszázalékos emelése új mesterhelest jelent a város polgársa-ának, egy új hivatal vezetésének is ki lesznek téve. Szigeten érthető ellenszenv-el viselteknek minden hivatal iránt, mert ez az a város, amely leginkább bő-velkedik a hivatalos visszaélésekben. Az új hivatal felállítását esetén minden ke-reskedő és iparos, akinek idegenből árú-ja érkezik, vagy árul akar kivinni Szi-get határain túl, napokat fog ácsorogni az új hivatal irodahelyiségében.

A hivatal felállítása már önmagában is sérelmet képvisel a város polgáiraival szemben, mert itt a városi tanácsot az a melléke gondolat vezeti, hogy a választási kampányt sikeresen intéző néhány libe-rális tisztviselőnek könnyű ezisztenciát biztosítson. Az azonban, hogy Sziget ipa-rosai és kereskedői már-már öszzeron-rannak a hallatlan terhek és igazságtalan megkezelés miatt, nem érdeklí a városi tanácsot.

Rögtön dívatkhat mindenszínben
Lej 485
BLATT áruhaza Cluj

VITORUL
HOZOMANYSEGELYZO BETÉTI TARSASAG
Cluj, Str. Memorandului (Unió-u.) 4

Hozományt kapnak nőgyék és urak, akik házassági akának, ha in ezetünkkel meg-állapodást kötnek

Fizetünk I. osztályban 100.000 lej készpénzi, vagy adunk teljes konyha-, háló- és ebédőberendezést 120.000 lej értékben II. osztályban 70.000 lej készpénzi vagy adunk teljes konyha-, háló- és ebédőberendezést 60.000 lej értékben. III. osztályban 40.000 lej készpénzi vagy adunk teljes konyha- és hálóberendezést 50.000 lej értékben.

Legkisebb díjak és legelőnyösebb feltételek!
Keresünk óvadékképes képviselőket az ország minden városában havi fixfizetés mellett

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja.
Főszerkesztő: Dr. Marton Ernő.
Felolós szerkesztő: Jámbor Ferenc.
Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

MEGERKEZETT PÁRISBA AZ AMERIKAI HUSZTONNÁS ARANY-SZÁLLITMÁNY. Párisból jelentik: A Banque de France-hoz tegnap megérkezett az Ame ikából küldött husztonnás aranyszállitmány. Az aranyszállitmányt detektivek raja és kíváncsiak gyürüje kö-zött szállították a Saint Lazare pályaud-varról a teherautomobilokon a francia bankba.

Előadások a misztikáról. Dienes László, a „Korunk“ szerkesztője, „Be-vezetés a misztika gondolatvilágába“ címen 10:8 január 16-tól február 20-ig, minden hétfőn este 7,9 kor a katolikus főgimnázium előadótermében előadást fog tartani. Az előadások célja megvilá-gosítani azt a mai normalis európai tudatfórmát, amelyet a misztika neven szokás felreismerni, megmutatni, hogy a világot másképpen s át lehet éni, mint a logikus értelmén keresztül s hogy ennek az élet ormanak is megvan a maga joges ltsága és igazsága. Egy általános bevezető után, amely ki fogja mutatni, hogy a mai intellektuálsan fáradt ember szíkségsejzenen jut el az anti-intellektualizmus legszelőbb formá-jához: a misztikához, sorra fognak ke-rülni, mint példak a misztika igazi és elkorosult formái a hindu Vedanta-misztika, a kian-misztika (Laocse Tao tana), a Plotino-ba kit lesedett görög misztika, a Meister Eckehardtban ki-kristal-osodott keresztény misztika, A. Curtus „Uj-misztika“ („A hallgatás iskolája“), a régi és az új Gróziis, a Theozofia, Rudolf Steiner Anthropoloz-fiája, a Spiritizmus-okkultizmus világ-képe. Beleprójegyek a Lepage könyv-kereskedésben.

Bepereleék az államot a diák-zavaráások után felfüggesztett rendőrtisztek. Jelentették annak ide én, hogy a belügyminiszter a december hatodikü díakro nbolásokból kifolyólag több magasrangú rendőrtisztet függeszt-tett fel a kolozsvári rendőrségen. A fel-függesztett rendőrtisztek január elsejé-vel elhagyták a kolozsvári rendőrségen betöltött működési helyüket és annak kötelekeiből kiléptek. Ugyanakkor azon-ban a felfüggeszt-tt rendőrtisztek közül Cotz Jonei és Fărăgáu rendőrkommiszá-rok Fersigan Romulus dr ügyvéd után négy százzerlejes pert adtak be a ko-lozsvári ítéltábla mellett működő pol-gári bírósághoz, az államkincstar ellen. A beadványban a rendőrtisztek arra hivatkoznak, hogy elmozdításuk alkalmával az állam nem tartotta be a tör-vényes kereteket, amely előzetesen elő-írja a legycelmi vizsgálat lefolytatását és csak annak megállapításai alapján lehetett őket legalis keretek között fel-függeszteni.

Rögtön dívatkhat férfi és női Lej 590
BLATT áruhaza, Cluj

Bettauer gyilkosának erkölcsi bizonyítványt adott a bécsi rendőrség, hogy lelephes en az osztrák had-seregbe. Bécsből jelentik: A Nemzeti Tanács költ-egvetési bizottságána ülé-sen Deutsch szociáldemokrata képviselő feltűnést keltő leleplezést tett. Elmon-dotta, hogy Rothstock Ottó fogtechnikus, Bettauer Hugó író gyilkosa, néhány héttel ezelőtt az osztrák zsoldos had-seregbe való felvételéért folyamodott és a bécsi rendőrigazgatóság bizonyítványt állított ki neki arról, hogy sem erkölcsi, sem állampolgári szempontból semmi kifogás nem merült fel ellene. Ennek alapján — mondotta Deutsch képviselő

a szociáldemokraták óriási felháborodása közben — Rothstockot feivették az osztrák had-eregbe és így az állami szolgálataba feivettek egy közönséges gyilkost és így most egy gyilkos fogja az állam rendjét védeni. Seipel kancellár nyomban válaszolt a felszólalásra és ki-jelentette, hogy bekéri az ügy aktáit és azoknak átanulmányozása után jelen-tést fog tenni intézkedéseiről. A bécsi rendőrigazgatóság az ügygel kape-olat-ban kommunikét adott ki, amely szerini a rendő-ég hibásan járt el, mert nem kereste meg a bünyvi osztályt az erkölcsi bizonyítvány kiadása előtt, de Rothstock még nem tagja a hadsereg-nek és oda nem is fogják felvenni.

Au óbanditák Budapesten. Buda-pestről jelentik: Rejtélyes rablótamadás áldozata lett egy budapesti kereskedő. A keddre virradó éjszaka valaki e haj-totta Kanyó János úpesti soffőrnök pár percre éjjel az uccan hagyott beaurót-ját. Ma reggel egy budapesti kereskedő jelentette a fokapitányságon, hogy az éjjel amikor a külvarosból a város bel-sejében levő lakására akart menni, egy beaurótba szállt, melynek szőnye a város helyett egy egészen enagyott sötét rétre vitte és ott kirabolta. A rend-őrség megállapította, hogy a rabló nem mas, mint az az ismeretlen, aki Kanyó János autóját elrabolta. Az elrabolt autót különben ma megtalálták az Angyal-földön, ahol egy uton magára hagyva állt.

Alarcos banditák kirabolnak egy chicagói bankot. Chicagóbdl jelentik: Szilveszter éjszakáján vakmerő rabló-tamadást követtek el az egyik chicagói bankkáz ellen. Hat alarcos rabló beha-toit a bank penztárosának lakására. Revolverrel kenyszerítették a penztarost, hogy velük tartson, kinyissa a bankot és a perzszekek nyeket. A rablók így több mint 80.000 dollar készpénzt szak-mányoltak. A penztarost autón vittek vissza lakására s autótan elmenekültek. A penztarost feljelentésére a rendő-ég meg az éjjel nyomozást kezdett és a detektivek egész raja üldözi a vakmerő banditákat.

Ehség fenyeget Szerbiában. Bel-gradból jelentik: Az elmúlt nyári szá-razság és rossz termés következtében az ország sok vidékén nagy hiány mu-tatkozik a legszükségesebb élelmi cikk-ekben. Herczegovinábdl érkező jelentések szerint a herzegovinai lakosság való-ságos ehínséggel küzd. Sumadiában szintén vannak éhező vidékek, így a kragujeváci kerület nemzetgyülesi kep-visel je, Matejics Dragisa a miniszter-előknöz intézett beadványában arról panaszkodik, hogy kerületében számos családnak meg kukoricája sincs tlapl-kozásra. Ezért a képviselő üzemlőe kölcsön kiutalását kerí a sumadiá tar-tománygyülés részére, hogy ezen a ő-szezen kukoricát vásároljanak be az ehező nép közt leend) szetosztas cel-jából.

Köszönetnyilvánítás. Mindazon rokonoknak, jóbarátainak és joismerő-seimnek, akik drága jo feles-gem reme-tesen résztvettek és bánatomban esz-toztak, ezuton mondok halas köszönetet Hoffmann Imre

Sz lágyi Berta, az Opera prima-ballerinája, a budapesti Nirschy áncak-ademia volt tanárnéje néhány novendéket válal bailetiskola, klaszikus táncok valamint Mensendick torna tanítására Cim: Str. Regina Maria 12.

Selyem florhazisnya minden színben Lej 38
BLATT áruhaza, Cluj

Borzalmas rab ónykosság egy szepe i erdoben. Iglórdl jelentik: Az Igló közeleben fekvő Kotterbach mel-letti erdőségen borzalmas rabógyilkos-ség történt. Remlas erdőőr ettaozot az erdő közepén álló magányos háza-ból őrségre a munkáját végezní szedat a felesége és a lánya maradtak ottan. Alig félórával később egy férfi ottan be

Plüsch kabatok gozölése, szörmebudák tisztítása legelőcsőbb **Czink-nél, Cluj**

a lakásba s követelte az aszennytől, adja át a pénzt. A halány erre lement a lakásból, elítélt az aszennyt, közben azonban a fegyveres rab meggyilkolta az anyját, lökturta a lakást, magához vette az ott talált pénzt és elmentekül. Mire Remás erdőre a halánnyal visszatért a hába, az asszony már halott volt. A csendesség megindította a nyomozást. A gyilkosság elkövetésével Répásky András odornit embert gyanúsítják, aki az utolsó napokban több ízben ólálkodott az erdőri lakás körül.

* Megjelent az új ház- és földadó-törvény eredeti román szövegben és magyar fordításban Dr. Harnák Mór kolozsvári ügyvédől. Ára 13 lej. Kapható az Uj Kelet könyvostályában.

Moravéz - A bum 1928.
 zenés színdarabok, vagy kegyes óknek a legkedveltebb ajándék. Zongor. a-10000-3 zene. művel. 175 lej. Alkalmazni kaphatók

A SZATMÁRI TERMÉNY- ÉS ÁLLAT-EXPORTŐRÖK SÜRGETIK A HALMI-KIRÁLYHÁZAI TELEFONVONAL MEGNYITÁSÁT. Szatmárról jelentik: A szatmári Terménykereskedők Egyesülete, amely három vármegye exportőrjeit egyesíti magában, évek óta igyekszik hivatalos helyen elérni, hogy Magyarország, vagy legalább a szövetséges Csehszlovákia felé nyissák meg a telefonforgalmat, hogy ezáltal kimélyíthessék a kereskedelmi kapcsolatokat azokkal a piacokkal, amelyekre nemcsak Északrománia, hanem az egész ország kivételének nagy száma érkezik. Eddig az erre irányuló összes akciók eredménytelenek maradtak, most azonban, hogy a kormány hozzájárult a jugoszláv-román telefonösszeköttetés felvételéhez, amelynek alapján Temesvár, Arad és ezen az uton az egész Bénsár, Belgrád közvetítésével, bekapcsolódna az európai telefonforgalomba, a szatmári Terménykereskedők Egyesülete újabb kísérletet tesz a szatmár-halmi-királyházai távbeszélővonal megnyitására érdekében. Az akció támogatására a Terménykereskedők Egyesülete a szatmári kereskedelmi és iparkamara befolyását is igénybe szándékozik venni. Az akció sikeréhez most már nagyobb reményeket lehet fűzni, minthogy a Szatmáron eléggé jól bevált állatexportvásárok is feltétlenül szükségesek lesznek a Csehszlovákiával való közvetlen telefonösszeköttetés.

Butorok
 és mind a háztartási cikkek sürgősen

A SCHENKER et Co. SZÁLLÍTÓCÉG FINANSZIROZZA AZ OSZTRÁK AUTÓKÉREKEDÉLMET. Bécsből jelentik: Az osztrák Steyer-művek legújabbban megállapodást kötöttek a Schenker et Co. szállítócéggel, amely szerint a gyár autógyárát a szállító cég finanszírozza. Az osztrák Steyer-művek és képviselők utasítását kapták, hogy pénzügyi tranzakciókat kivétel nélkül a Schenker et Co. céggel folytatásuk le, amely erre a célra külön hitelintézetet létesít. A megállapodás nagy feltűnést keltett Bécsben, miután a Steyer-művek az Österreichische Bankkreditanstalt konzernjébe tartoznak és így az autógyárak finanszírozása a bank útján is történhetett volna.

A gyomor ájás, gyomornyomás, halsárgaság, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fülzúgás, halvány arcszín, rossz kedv a természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Nyilváltás

Az a roma/ban közzétetté nem vállal felelősséget a szerkesztőség

Felvezetés

Tudomásomra jutott, hogy Posner Hermann oradeai lakos nevében különböző szelhamosságokat követett el. Nevezett nalam alkalmazva nincsen, tehát semmiféle üzlet kötésere vagy pénz felvételére nevében nem jogosult. Ellene a feljelentést 29063 szám alatt megtettem.

Löwinger Árpád & Co.
 Kötőárú nagykereskedés, Arad.

NYILATKOZAT.

A Keleti Ujság 5. számában 1928. január 6-án „A kapitány” cím alatt megjelent vezércikkben nekem olyértelmű kijelentést tulajdonít, miszerint én az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank r. t. legutóbbi hitelezői gyűlésén azt mondtam volna, hogy „szombaton még egymillió leies betétet fogadtak el.” Ezzel kapcsolatban az említett vezércikk úgy állítja be a dolgot, mintha ezen az utolsó napon betett összegből Blatt vezérigazgató ur 670.974 leit vett volna fel a pénztárból.

Az Egyesült Közgazdasági és Jelzálogbank r. t. jelenlegi vezetőségének kérésére az igazság érdekében megállapítani kívánom, hogy én ily kijelentést nem tettem.

A szóbanforgó bonokra vonatkozólag általam megállapított tényállás az, hogy a kasszában szerepel a Blatt vezérigazgató ur által 625.578 leiről 1927. évi május 25-iki kelettel kiállított bon, mely összeggel nevezett a bon szövege szerint részvényjegyzésből kifolyólag tartozik. Ezenkívül egy 39.700 leiről 1927. november 15-én Blatt ur által kiállított bon van a pénztárban, melyre készpénz vétetett fel.

Ezek szerint az az állítás, hogy a szóbanforgó honra az utolsó nap a cikkben említett összeg a bank pénztárából készpénzben felvett volt, nem felel meg a tényeknek.

Cluj, 1928. évi január hó 7-én.
 Josif Albon s. k.

ENZYMALT
 név alatt sítópasztát hoz forgalomba
 Ezen készítmény használata által a kenyérsütés lényegesen egyszerűbbé, gyorsabbá és takarékosabbá válik. A kenyér egy harmadával nagyobb lesz, mint ezen szer használata nélkül és frissességét a sütőmelegnek napokon át megőrzi.
 Tálaló, egészséges, a süteménynek rendkívül kellemes illatát és ízt ad.
 Használható kenyérben és bármilyen cukrász- vagy félsüteményben egyaránt.
 Kapható fűszer- és lisztüzletekben, valamint a Bürger gyárak vegyészeti osztályánál Targu-Muresen.
 Hely: képviselő az ország minden részében felvételnek.

Magyar Színház
 Hétfőn este: a Mersz-e Mária előkészületei miatt nincs előadás.
 Kedden este: a Mersz-e Mária? premiereje!

Hiuságvásár

Irta: Alfred Kerr

A barátok és az újságírók, az olvasók és a literátorok Berlinben most ünnepelték a hatvanadik születésnapját. Egész életén keresztül bírálatokat írt; körülbelül tizezer szinikritikát s más ilyesmivel összefüggő jegyzeteket, háromnegy tárcalabon, minőség fejezetekben. Írásai már a külsejében is egyéniek. A színházi és irodalmi kritikanak — a világirodalomban — ma Alfred Kerr a legegényebb mestere; a kritikanak mint műalkotásnak tényleg a költője, a dramatikusa, a romancierja és a histriója. A kritikát mint műalkotást (legalább is ezt a jelszót) más találta ki, de Alfred Kerr tette szuveren műfajja, azaz a bírált művel egyenrangú sőt (nagyon sokszor) értékesebb megszólalással. A kritika Alfred Kerr elmélete és gyakorlata szerint művészet s mert művészet, nem merit semmiféle tudományból hanem egyesegyedül a kritikus egyéniségéből. A kritika, Kerr szerint, az elő pillanat bírálatát és képe annak az éleves lelkiállapotnak, melybe a kritikus a művel kapcsolatban kerül. Kerr bírálatai ezért megtörtentek a világirodalom egy segmémentanak, annak a kornak melyben Alfred Kerr él, élt, azaz bírált. Kimeríthetetlen kalandok és találkozások, utazások és elcsüggedések története, könyvek és drámák írók és h seik és Alfred Kerr között. Rövidesen kifejezve: beszámoló egy életutóról: bírálatokon keresztül, azaz élel: kritikában elbeszelve. Par excellence művész tehát, akinél pusztá véletlen, hogy könyv vagy szindarab (a leg szindarab) váltja ki a mondanivalót, meri mondani valónak ugyanannyi az értelme a könyv és a szindarab nélkül is, mint azoknak. Ezert egy-nyi mindig a mondanivaló és ezért oly egyeni a stílusa. Mert Alfred Kerr a mai nemet nyelv egyik legnagyobb mestere. Komplikált és egyszerű laza és sűrített; mély és színes — nyelv, amelynek mondatait a pillanat hevülete és lelektetvele modulálja, tözsgyökere és effeminált mondataiban életelevesen vibrál egy genialis ifj és egy genialis temperamentum. (G.G.)

Ha az óra hetet út, egyelőre színházba megy az ember. És nem az erdő sűrűjébe. Mert — milyen komikus! — kézen-közön mint egy „bíres kritikus” ébredtem fel. S t Theodor Fontane, aki soha-e látott, miattam dicsőítő levelet írt a nyilvánosság kizárásával megjelölt hetilapnak, amelyben drámákat ismertett. A kritikus állapot egyszerűen csak megvolt. Komikus... Hogy-n függ össze ez az egész én velem? Talán így — mert sohase tudom emulasztani, hogy a latható valóság-világban, menet az uccán, vagy találkozások alkalmával szobakban minden teremtménynek gyönyörűség vagy idegenkedéssel homloka és orracsücske közé ne kukkantak. Hogy a saját gu-ztusom szerint körül ne vesézzem vagy fel ne ismerjem tiszta lelkesedéssel teremtett műviat. Mert én a férfarcokat jobba gyúrom, mint ahogy a sors ügyessége megformálta azokat. . . vagy pedig igazolom, hogy milyen jól csinálta meg őket. Mert minden asszonyról még két nappal később is tudom, meg ha ismeretlenül lebegett is el mellett, hogy milyen ruha volt rajta; — s hogy milyen ruhában volna meg szebb. Mert valami, itt a földön, a külvilág dolgairól, ben-

nem, anélkül hogy tudnám, valami határozatot formál; a tudat pincéjében automatikusan egy itelethozatal történik; egy nyugta állitodik ki. Mert a földi dolgok mindenkor alakulása arra kényszerít, hogy dicsérjek vagy firtorogjak. Mert mély kenyszeruseg állást foglal nom — köszönettel vagy emelyegve. (Ez a szenvedélyem; amit neha telismernek bennem, ha a trotlik ezzel csipkednek.) Mindenekelőtt azonban mindez azért: mert ontudatlanul allandóan vivok: köröskörül a heytelen es helyes között; allandóan igemem az igazt és nullifikálom az igaziat.

Végül pedig azért: mert nem csupán a legmélyebb megvetést, hanem a legidegenkedést érke a fecsegéssel szemben; a formatlansággal szemben; például regényírók és drámatákolók szemtelen, dallamtalan, széles és száraz szemétportékáival szemben, o jaj, o jaj (mintha egy Blüthner zongora muzsikájából csak a bilentyük bérhúzatát szóltatnák meg; miközben én vagyok a hang. Legvégül, mert mindez...
 Igen, mért ne vonakozzon mindez a drámában való megkülönböztetésekre is? A kínosan megkiserelt életábrázolásokra? (Ábrázolásuk az én savanyu ábrázatom). (Persze nagy ostobaság mindezekről szint vallani; gyűlöletborzús; de nem beestelen; mert én így érzek). ... Az enyém a nyelv.

Ma is ültem — nem az erdő sűrűjében, hanem a színházban. Egy Bismarck darabot adtak. A szerző neve Philippi. Adott fő... Ottó, a vaskancellár lekötő-fékelve lép a deszkákra, egy hosszútartemű színész, Pittschau mimeli. A tapsban olyanok keze csattog, akiknek keze meg se moccant, amikor a császár Bismarckot menesztette.

Az a sorsom, hogy tavaszi nappal kezdjem... és egy drámaival végezzem. A naptényben levő világ életfogytuglani viadala életem a rivaldafény világával. A darab végén Bismarck szívelyesen kibékül császárával. Am mit tesz az est? De már elmúlt. Tizenegy óra.

Még mindig lengenek a langyos illatok tavaszian. Előívás előtt keresztül-megyek a tavaszon. Éjtél körül, hét zengő orára, vonulok tehát házamba, a sűrűbe.

S ekkor arra gondolok, kissé becsípve a tavaszi leveg től, hogy vajjon nem volna-e ismét hasznos, illendő és kellemes az egész bériini frükvenciát egy halk lábrugással cserbehozni s valahova a sűrűbe vonulni? Nincs sokra szüksége az embernek. Egy ház (a sűrűben), egy könyvtár, egy zongora, egy ló, egy kutya, egy asszony. (Asszony meg kapható!) Alkalmadtán azután jöjné valami barától egy levelet vigasztaló és vidám és izes sorokkal és a térbeli távolságban elrejtendő az ember, hogy a barát közelről egy szemérekellő s nagyokat nevetnék.

Különbén Beethoven játszaék, különképen a scherzókát. Este egy spanyol könyvbe fürke-zgetnék. Reggel kilovagolnék, mint hajdan, amikor a brandenburgi tenyőfás mezősegen meutlepti kancán örvénylitem. Marokra! Sárkakat te! Lábhegyeket beföldel. Könyökkel a testhez! Rappa a combbal, rappa a combbal. futatni, ahogy csak lehet! A leszállásnál kétségesskedni, vajjon megvan-e még a contjam. Az elmenesnél meg: tántorogni. Így kéne, így kéne lenni ismét minden reggel. Csupán egyedül.

Küldessen az Uj Keletben

Kö

A fuva csapást Ma üinek öss

(Cluj-Kolozsvár, J dósitól). Vasárnek össze Bukares melővállalatai, hog tervencióra határoz vasuti teherárutár összeomlással fenye szelére taszitott fa con évek óta lapas mellett a román falósege az export v lehetetlen kormány kel, az illelékek eg országokban már v amokkal annyira hogy a romániai k kizsúrt a külföld

A romániai falóseben egyedül a ta még vala

habár a jugoszláv kurrenciát fejlette ben is a tulmagas amely kereken há mok tarifáinak. Ju országon és Cseh árúnak egy kilom legolesobb szállítás rül, ezzel szemben tétel három arany járul még, hogy eb osztályba nálunk a tozik, mig a többi exportárutakat ezen vasut. A többi ex nemesak teljes vá külön kivitelé prén ja a fakivitelé.

A lengyel-néme Németország igen ket vásárolt Romó óta a két ország kö dasári béke és

a lengyel fa ism a rom

TIZ MILLIÁRD AZ ÁLLAM 1927 VAMJÖVEDELME
 miniszterium hívat rint az államkincst november 30-ig a port-illetékekből h millió 9488 lej, ex liárd 190 millió 70 dijakkból 323 millió beri fokozottabb á véve, a kincstár v az első tizenegy milliárd 713 millió az év végéig elér ték a 10 milliárd le

VIZAK

Zürich
New York
London
Paris
Miano
Praga
Budapest
Belgrad
Bukarest
Varsó
Eecs
Berlin

Höfer gyermekhibintőgyógyszer csak lilkán előzetesen való di

Közgazdaság

A fuvardíjak felemelése halálos csapást jelent az ország faiparára Ma ünek össze Bukarestben a fatermeiők, hogy együttes akciót indítsanak az új vasuti tarifa ellen

[Cluj-Kolozsvár, jan. 7. Az Uj Kelet tudósítójától]. Vasárnap, január 8-án gyűlnek össze Bukarestben az ország fatermeiövállalatai, hogy a legerélyesebb intervencióra határozzák el magukat az új vasuti teherárutarifá ellen, amely teljes összeomlással fenyegeti az amugyis tönk szelére lassított faipart. A belföldi piacokon évek óta tapasztalható üzletelenség mellett a román faipar egyetlen élethelelőse az export volt, amelyet azonban lehetetlen kormányhatósági intézkedésekkel, az illelékek egész tömegével, a más országokban már rég ismeretlen kiviteli vámokkal annyira lehetetlenné tettek, hogy a romániai áru majdnem egészen kiszorult a külföldi piacokról.

A romániai faipar az elmúlt üzletében egyedül a keleti piacokat tudta még valahogy megtartani,

habár a jugoszláv áru a legélesebb konkurenciát fejtette ki itt is. Ezt már 1927-ben is a túlmagas fuvardíj tette lehetővé, amely kerekén háromszorosa más államok tarifáinak. Jugoszláviában, Magyarországon és Csehszlovákiában egy tonna árunak egy kilométernyi távolságra való legolcsóbb szállítása egy aranybaniba kerül, ezzel szemben nálunk ugyanez a díjtétel három aranybanit tesz ki. Ehhez járul még, hogy ebbe a legolcsóbb tarifaszáltyába nálunk csak egy-két cikk tartozik, míg a többi országokban az összes exportárutakat ezen az alapon szállítja a vasut. A többi exportállam ezenkívül nemcsak teljes vámentességet, hanem külön kiviteli prémiumokkal is támogatja a fakivitelét.

A lengyel-német vámbáboru idején Németország igen tekintélyes fakészleteket vásárolt Romániában, de november óta a két ország között helyreállott a gazdasági béke és

a lengyel fa ismét háttérbe szorította a román árut.

TIZ MILLIÁRD LEJT INKASSZÁLT AZ ÁLLAM 1927-BEN KÜLÖNBÖZŐ VÁMJEVEDELMEKBŐL. A pénzügyminiszterium hivatalos kimutatása szerint az államkincstár vámbevételei 1927 november 30-ig a következők voltak: Importilletékekből befolyt 6 milliárd 199 millió 9488 lej, exportilletékekből 2 milliárd 190 millió 702,261 lej, egyéb vámdíjakból 323 millió 986,816 lej. A decemberi fokozottabb áruforgalmat tekintve véve, a kincstár vámjévedelmei, amelyek az első tizenegy hónapban összesen 8 milliárd 713 millió 783,962 lejt tettek ki, az év végéig elértek, esetleg felül is múltak a 10 milliárd lejt. Ezzel szemben 1926

Égészen gyenge volt a kivitel nyugat felé. Franciaország sokkal kedvezőbb feltételek mellett vásárolt fát Jugoszláviában, Ausztriában és Lengyelországban. A lengyel konkurencia különösen Angliaszláv verseny itt is lerontotta a kilátéjesen biztosított magának. Magyarországra felé a kivitel inkább az év második felében lendült fel, de a cseh és jugoszláv verseny itt is lerontotta a kilátásokat. A cseh áru különösen a német piacon tört előre, amire a legjellemzőbb, hogy

Csehszlovákia fűrészexportja Németországba 1927-ben megnégyszereződött, a gömbfa kivitele pedig kétszeresére emelkedett.

Az olasz piacot a jugoszlávok hódították el.

Az összes piacok elvesztése előszörban a drága vasuti szállításnak tulajdonítható. Ennek ellenére az új CFR-tarifa még jobban megdrágítja majd a szállítást, ami betetőzi a favállalatok vézetét. Ha a tarifatervezet változatlanul élebe lép, az 1928. év a favállalatok tömeges beszűnésének az esztendeje lesz. Már az elmúlt évben is egész sor favállalat volt kénytelen leállítani az üzemet. Hogy csak a legismertebb eseteket említsük: a Dédabisztrai Fatermelő, a Szudrics-Petrősi Fatermelő, az aradi Spitz Testvérek, a Pátia Fatermelő és a Korniss-Czeiler aradi cékek építettek le, jutottak fizetésképtelenségbe vagy szüntették be teljesen az üzemet. Nem sok reményt lehet fűzni a faipar legújabb akciójához sem, mert

az új vasuti tarifa csak utolsó lépcsője az erdélyi és bánáti faipar ellen indított irtóhadjáratnak.

Az államvasutak tarifabizottsága január 20-án fog ismét összeülni, hogy a különböző termékek árak részéről elhangzott sérelmek és kifogások alapján döntöjön a tarifatervezet esetleges módosításáról.

első tizenegy hónapjában exportvámokból 3 milliárd 364 millió 772,289 lej, importvámokból 4 milliárd 79 millió 840,200 lej, egyéb vámillétekből 595 millió 66,824 lej volt az állam bevétele, vagyis tavalyelőtt összesen 8 milliárd 39 millió 679,314 lejt inkasszált az állam a vámközből. A két év vámbevételei között közel egymilliárdos többlet mutatkozik 1927 javára, illetve a gazdasági élet terhére. **A DECEMBERBEN EGY SZÁZALÉKKAL EMELKEDETT A DRÁGASÁG.** Most tette közzé a bukaresti „Argus” az 1927 decemberére vonatkozó index-számokat. Eszerint az élelmiszerek 1927. decemberében 52.63-szor voltak

Tőzsde

Ünnep miatt a bankok nem dolgoztak

		Valutapiac 1928 január 7 (Páder)							
NYELVZAK	Kolozsvár	Zürich		Páris	Bukarest	Budapest	Bécs	Prága	Newyork
		Nyrtas	Zárlat						
Zürich	Zürich	51877	51877	490 1/2	—	11025	13668	65075	192750
Newyork	Newyork	2529	2529.0	2541	—	57180	71730	3365	—
London	—	203950	203 1/2	12402	—	278770	345470	164.2	48743
Paris	—	2744	2744	—	—	324750	2785	13271	393
Milano	Milano	1535	1536	13465	—	302370	3.45	1786.5	52887
Prága	Prága	9065	9160	—	—	1694 1/2	209.7	—	—
Budapest	Budapest	91325	913.0	—	—	—	12385	590	—
Belgrad	—	320	320	—	—	—	1007	1248	394650
Bukarest	Berlin	5810	58.0	1565	—	—	3.3	43325	20.5
Varsó	—	7317.0	7320	—	—	—	8415	7942	87.65
Bécs	—	12365	12366	—	—	—	3672.0	—	47675
Berlin	—	—	—	—	—	—	13620	16865	30350

Száz lejt árfolyama: Zürich (uro) 2 Páris 1565 Budapest 353 Bécs 43825 Prága 2085.

Photofilm
Működve fényképező k a fotofilm műtermében dolgozó asszák felvételeket, ahol legolcsóbban gondos és kitógástalan munkát kapnak. Str. Reg. Maria 6/8. Telefon 826.

drágábbak, mint 1926 augusztusában, a ruházati cikkek 70.10-szer, egyéb közszükségleti cikkek 37.44-szer. Az általános árinдекс 53.40 volt, ami novemberrel szemben teljes egyszázalékos emelkedést jelent.

ALAPTÖKÉT EMEL A TEMESVÁRI GEA-KRAYER EGYESÜLT GYÓGYÁRU ES GYÓGYIPARI RT. A temesvári Gea-Krayer Egyesült Gyógyáru és Gyógyipari rt. igazgatósága a már megszerzett kormányhatósági engedély alapján elhatározta alaptőkéjének 8 millió lejről egyelőre 10 millió lejre való felemelését. A tőkeemelés 10.000 darab, egyenként 200 lej névértékű részvény kibocsátása útján hajtható végre. Az új részvények már az 1928. évi üzletredményből is részesülnek. A régi részvényesek négy darab részvény ellenében egy darab új részvényt jegyezhetnek 210 lejes elővételi árral. Az elővételi jog január 10. és január 20. között gyakorolható.

И. Пál Márton
A nagy villanyerőre modernül berendezett hentesárugyárát ahol tisztán kezelt kócsor szarvát és minden szakmába vágó cikket pontosan és gyorsan úgy en-jetűk, mint angróban postai megrendelésre is a székelyteknek
Cluj, P. Mihai Viteazul 25.

Kénsav, sósav, salétromsavak stb. savak állandóan raktáron
Cserő B., Arad, P. A. Jancu 22.

A Macskafej-Szappan
A marseilli
C. FERRIER & CIE
cég kitűnő gyártmánya
elismerten a világ legjobb szappana.
Minden darab szappanon rajta van a macskafej mint tenebb látható és a gyárnak neve:
C. FERRIER & CIE.
in Marseille
Mindenütt kapható
Övadjunk utánzatoktól!

Ön is gazdag akar lenni?

A csehszlovák osztályországi ék bőven alkalmat nyújt önnek erre!

Legnagyobb nyereség szerencsés esetben

10 millió

- lei = 2 millió Kc
 - 2 jutalomdíj a 3 1/2 millió lei = 100.000 Kc
 - 2 nyereség a 1 1/2 millió lei = 300.000 Kc
 - 2 nyereség a 1 millió lei = 100.000 Kc
 - 1 nyereség a 1/2 millió lei = 100.000 Kc
- és sok nyereség a 450.000, 400.000, 350.000, 300.000, 250.000, 200.000, 150.000, 100.000, 80.000, 70.000, 60.000 Kc, stb.

Összesen 115.000 nyereség
285 millió lei = 57 millió Kc
összértékben.

Minden egyes nyereség készpénzben és levonás nélkül lesz kifizetve.
Minden második sorsjegy nyer
Az I. oszt. húzása 1928 január 18-án

Rendeljen azonnal az általános sorsjegy
Fortuna Bankháznál Bratislaván

Megrendelő lap. Borítékban küldendő
Fortuna Bankháznak
Bratislava, Csehszlovákia
Küldjön I. oszt. húzásához:
... 1/2 sorsjegy a 400-lei, ... 1/4 a 200 lei,
... 1/4 a 100 lei.
Az összeget önnek a sorsjegy vétele után vagy postautalvaon vagy pénzeslevélben átutalom
Név _____
Hely _____
Utca _____
H _____

A CLUJ
„TACAMUL“
ezüstárugyárban készült minden darab evőeszköz és disztárgy ezen gyárjellel van ellátva.
800-as finomság!
Gyártmányaink minden jobb ékszerüzletben megrendelhetők - Viszonteladókak:
„TACAMUL“
Ezüstárugyár, Cluj,
Strada N. Iorga 11/A
Telefon 4-82. Sürgőnycim: „Tacamul“

